

ISSN : 2822-0099 (Online)

**JEDU
YRU**

JOURNAL OF EDUCATION
YALA RAJABHAT UNIVERSITY

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2566

VOL. 2 NO. 1 JANUARY - JUNE 2023

Faculty of education *Yala Rajabhat University*

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
(Journal of Education Yala Rajabhat University)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2566

วัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ดำเนินการจัดทำวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (Journal of Education Yala Rajabhat University) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท รวมถึงหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความวิชาการของนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปที่สนใจ อีกทั้งเพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งในสถาบันการศึกษาและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดรับพิจารณาบทความตีพิมพ์ในสาขาทางการศึกษา, อิสลามศึกษา, ภาษาและวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เผยแพร่วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เลขที่ 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

โทรศัพท์ 0-7329-9626 โทรสาร 0-7329-9627

Email : jeduyru@gmail.com

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย นามบุรี

รักษาราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทรัตน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.นัชรียะห์ อาบู

อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

-

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.มูฮำหมัดซาคี เจ๊ะหะ

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ศาสตราจารย์ ดร.ซากาเรีย หะมะ

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ บัวเจริญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ ลือนาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รองศาสตราจารย์ ดร.อับรอฮีม ณรงค์รักษาเขต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญ แก้วเอียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองแป้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮำมัดสุหมี เสงยามา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เจ้าหน้าที่งานวารสาร

นางสาวนุรุชูลา เจ๊ะละ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วาระการจัดพิมพ์

วารสารราย 6 เดือน

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

กำหนดการเผยแพร่วารสารฉบับแรก ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2565 (เผยแพร่รูปแบบออนไลน์)
ISSN : 2822-0099 (Online)

การกลั่นกรองบทความ

บทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน ในรูปแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน (Double-Blind Peer Review) และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์

วารสารฯ มีนโยบายจะพิจารณาและรับตีพิมพ์บทความในสาขาด้านการศึกษา ด้านอิสลามศึกษา ด้านภาษา และวัฒนธรรม และด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

หมายเหตุ : บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นลิขสิทธิ์ของวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารเล่มนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่านไม่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยฯ และคณาจารย์ท่านอื่นๆในมหาวิทยาลัยฯ แต่อย่างใด ความรับผิดชอบองค์ประกอบทั้งหมดของบทความแต่ละเรื่องเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน หากมีความผิดพลาดใดๆ ผู้เขียนแต่ละท่านจะรับผิดชอบบทความของตนเองแต่ผู้เดียว

สารจากคณบดี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ดำเนินการจัดทำวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (Journal of Education Yala Rajabhat University) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท รวมถึงหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความวิชาการของนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปที่สนใจ อีกทั้งเพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งในสถาบันการศึกษาและสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดรับพิจารณาบทความตีพิมพ์ในสาขาทางการศึกษา, อิสลามศึกษา, ภาษาและวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เผยแพร่วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ในนามของคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ส่งบทความที่มีคุณภาพเพื่อเข้ารับการตีพิมพ์ลงในวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งเป็นวารสารปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2566 หวังว่าท่านจะส่งผลงานในลักษณะนี้อีก ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทรัตน)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สารจากบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (Journal of Education Yala Rajabhat University) ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2566 ซึ่งเป็นวารสาร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้เปิดโอกาสให้ นักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ ในสาขาทางการศึกษา, อิสลามศึกษา, ภาษาและวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ วารสารปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2566 ฉบับนี้ได้นำเสนอบทความวิจัย จำนวน 6 บทความ ซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน (Double-Blind Peer Review) และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ เพื่อให้บทความมีคุณภาพตามมาตรฐานของวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ในการนี้ทางบรรณาธิการฯ ขอขอบคุณผู้ส่งผลงานมาตีพิมพ์ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความทุกท่าน มา ณ ที่นี้ และขอเชิญชวนผู้ที่สนใจส่งบทความฯ เพื่อเผยแพร่ผลงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป

(อาจารย์ ดร.น.ชรียะห์ อาบู)

บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

บทความวิจัย :

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี.....	1-14
Administrative Skills of Islamic Private School Administrators in Pattani Province	
อับดุลอาซิส ประสิทธิหิมะ, จรุณี แก้วเอียน	
Abdun-asis Prasithima, Jarunee Kao-ian	
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2.....	15-28
Instructional Leadership of 21st Century School Administrators under Yala Primary Educational Service Area Office 2	
ดาโอะ บาฮี, จรุณี แก้วเอียน	
Da-oh Bahee, Jarunee Kao-ian	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา.....	29-44
Desirable Characteristics of School Administrators under The Yala Provincial Office of Non Formal and Informal Education	
ประเสริฐ บำเรอ, จรุณี แก้วเอียน	
Prasert Bumrer, Jarunee Kao-ian	
Islamic-Based Formal Education School in New Era in Medan City (Opportunities and Challenges).....	45-51
Nursukma Suri	
The Role of Al-Quran In Islamic Education In Indonesia.....	52-55
Siamir Marulafau,M Hum	
KH.Muhammad Thahir Imam Lapeo Cleric and fighter.....	56-64
Nuhung.M.A.,Ph.D	

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี Administrative Skills of Islamic Private School Administrators in Pattani Province

อับดุลอาซิส ประสิทธิ์หิมะ^{1*} จรุณี เก้าเอี้ยน²
Abdun-asis Prasithima^{1*}, Jarunee Kao-ian

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² ศษ.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1*} M.Ed, Master's student of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

² Ed.D., Associate Professor, Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: 736493012@yru.ac.th

(Received: April 18, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้สูตรทาร์ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธ์, 2553) จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-Test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ถ้าพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province, 2) to compare administrative skills of Islamic private school administrators in Pattani province classified by gender, age, school size and work experience. The sample used in this research were 400 teachers from Islamic private schools in Pattani province. The tools used for data collection was a questionnaire estimation scale, and open-ended questions. The reliability was 0.98. Data were analyzed using a packaged program. The statistics were the percentage, frequency, mean, standard Deviation, t-Test and F-Test. If differences are found, the Scheffe's method will be used. The results found that 1) The level of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province, overall, is at a high level except thinking skill, analytical and creative thinking skills were at a

moderate level. 2) A comparison of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province classified by gender and school size, overall, there were not different. However, the aspect of age and work experience, were statistically significantly different at the .05 level.

Keywords : Administration Skill, The Administration Skill of Administrators

บทนำ

ในยุคที่การศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดดจากบทบาทของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้วิถีแห่งการเรียนรู้และทักษะของมนุษย์ต้องเปลี่ยนไปตามกระแสโลก และหากมนุษย์ไม่เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกก็อาจเรียกได้ว่า “ล้าหลังหรือไม่ทันยุคสมัย” การเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รู้จักเรียนรู้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้มีคุณภาพ มีการบริหารที่ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรสนับสนุน จำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของวอร์พจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (2556) ได้เสนอแนวคิดว่า ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีควรศึกษาและตระหนักถึงความสำคัญของบริบทเหล่านั้น เพื่อจะได้นำมาวางแผนในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับแนวคิดของชัยยันต์ เพาพาน (2559) ที่ระบุว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดการองค์กร ด้านเทคนิควิธี ด้านการสื่อสาร ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล และมีความเข้าใจในศาสตร์การบริหาร จึงจะสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีความพร้อมและปรับเปลี่ยนไปสู่ความสำเร็จได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะด้านความคิดรวบยอด ด้านทักษะความสัมพันธ์ และทักษะทางเทคนิควิธี (Katz, 1974) ในขณะที่แนวคิดของแดรกและโรว์ Drake & Roe (1986) ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้บริหารต้องสามารถมองความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดในองค์กรไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ทั้งภายในและภายนอก และต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องเป็นนักคิด นักสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับองค์กรที่ตนบริหาร สอดคล้องกับบทความของบราวน์ Brown, W.B., and Moberg, D. J. (1980) ที่ได้ระบุในบทความ “7 Subtle Skills Creative Leaders Can’t Ignore” และอธิบายว่า ทักษะที่สร้างสรรค์สำหรับผู้นำ ประกอบด้วย ทักษะการสนับสนุนความคิดของคน ความคิดริเริ่ม ความคิดหยวน ความท้าทาย ความอดทน การมุ่งความสำเร็จ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นต้น และอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญ คือ ทักษะการสื่อสาร เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวใจคนในองค์กรให้ทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ไปในทิศทางเดียวกัน หากการสื่อสารผิดพลาดหรือเกิดอุปสรรคก็อาจทำให้การบริหารงานไม่เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ (จรัสโณ ศิริรัตน์, 2559) อย่างไรก็ตาม การบริหารเป็นกระบวนการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ ระเบียบ และมีความน่าเชื่อถือได้ เพราะมีหลักการเชิงวิทยาศาสตร์และยังเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีทั้งผู้จัดการโรงเรียนหรือผู้รับใบอนุญาต บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรสนับสนุน ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (จรูณี เก้าเอี้ยน, 2557) จากงานวิจัยและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารงาน และผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจำเป็นต้องมีองค์ความรู้หรือศาสตร์และศิลป์แห่งการบริหารจึงจะประสบความสำเร็จ

สำหรับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีนั้น แต่เดิมโรงเรียนในจังหวัดปัตตานีมีการจัดการศึกษาในรูปแบบปอเนาะ ซึ่งมักเน้นการสอนวิชาการศึกษา ต่อมาปอเนาะก็ได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้มีการเพิ่มหลักสูตรสามัญศึกษา ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา

อิสลามจึงได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2526 มาจนถึงปัจจุบัน และสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 (2538) ระบุว่า หลังจากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 แม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ แต่การดำเนินงานยังคงมีปัญหา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารยังไม่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ (2562) เรื่อง การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังไม่เป็นที่น่าพอใจหากเทียบกับโรงเรียนสามัญทั่วไปของรัฐ สืบเนื่องจากผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร ไม่มีระบบฐานข้อมูล งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ หลักสูตรไม่สามารถเทียบโอนได้ และการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถบูรณาการระหว่างหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรสามัญ ประกอบกับครูขาดความรู้ใหม่ ๆ ขาดกระบวนการสอน สื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษาหรือวิทยาศาสตร์ อีกทั้งห้องเรียนและครูไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ในขณะที่งานวิจัยของอาอิด๊ะ เจ๊ะแหว (2558) พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยเฉพาะเรื่องผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้อง การสอนไม่ตรงสาขา การได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ และการใช้จ่ายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ในขณะที่งานวิจัยของอันวารุดดีน ดอเลาะ (2557) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สืบเนื่องจากปัญหาด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์ที่ไม่ครบ และอัตราส่วนครูกับนักเรียน และยังมีปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน อีกทั้งความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ปัตตานี และจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลให้การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารมีอุปสรรค ความซับซ้อนทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา และประวัติศาสตร์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา สงวน อินทร์รักษ์ (2555) และการศึกษาของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552) ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ยังคงประสบปัญหาด้านความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนของครูผู้สอนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย การเดินทางเข้าไปในเขต ติดตาม ประเมินผล ก็ไม่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ความเชื่อและค่านิยมตามวิถีชีวิตของมุสลิมที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะ และเงินค่าเสียภัย การมีอัตราค่าจ้างของบุคลากรไม่เพียงพอในการดูแลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) อาจจะต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับทักษะการบริหารโรงเรียนมากน้อยเพียงใด และต้องการเปรียบเทียบว่าระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียน และการวางแผนแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

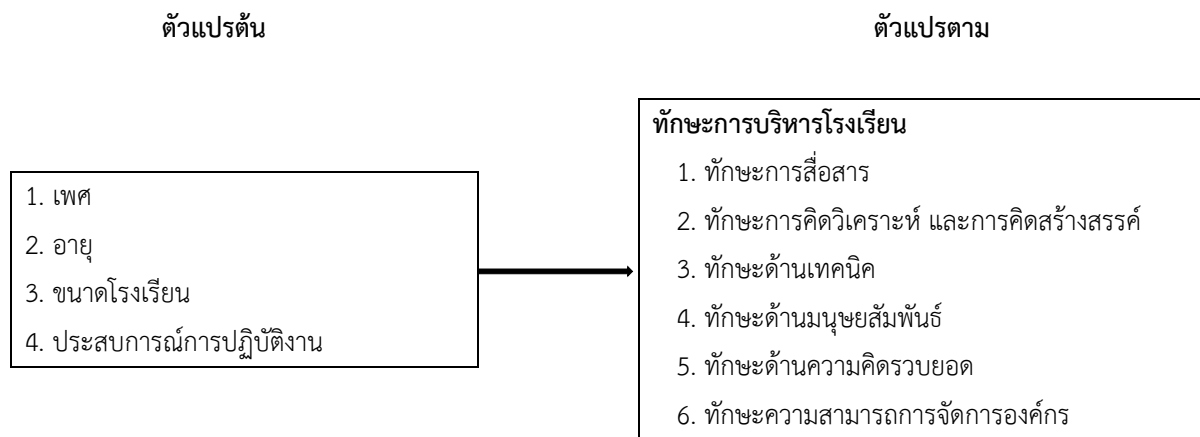
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร, ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคนิค, ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์, ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านความสามารถการจัดการองค์กร

ซึ่งตัวแปรที่ศึกษาได้มาโดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะผู้บริหารจากแนวคิดของ (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561) (Drake and Roe, 2560) (กรรณิกา เรตมอนด์, 2559) (แพรวดา สอนองพันธ์ และ เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2557) (Hoyle, English Steffy, 2005) (Weigel, 2012) (Weigel, R. A. 2012) (Griffin, Ricky W, 2013) (วิจารณ์ พานิช, 2555) (Baird, 2006) และ (Robert L. Katz, 1955) พิจารณาจากค่าความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 4,943 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีโรงเรียนทั้งหมด 67 แห่ง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธ์, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่สอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย และระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยสุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีลำดับขั้นตอนดังนี้ กล่าวคือ 1) จัดทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ

แบบสอบถาม 2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมตัวแบบสอบถามถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือและตอบแบบสอบถาม 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 4) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยพบว่ามีความสมบูรณ์ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกข้อมูลตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนในระบบสอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ เพศ โดยใช้การทดสอบด้วยค่า (t-Test) ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ใช้การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) กรณีพบความแตกต่างให้พิจารณาหาความแตกต่างโดยเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ชูศรี วังศรีรัตน์, 2552)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (n=400)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	128	32.0
- หญิง	272	68.0
รวม	400	100.0
2. อายุ		
- อายุ 20-35 ปี	158	39.5
- อายุ 35-45 ปี	120	30.0
- อายุ 45-55 ปี	63	15.8
- อายุ 55-60 ปี	59	14.8
รวม	400	100.0
3. ขนาดโรงเรียน		
- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-300 คน)	9	2.3
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 301-1,000 คน)	70	17.5
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,000-2,000 คน)	145	36.3
- ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,001 คนขึ้นไป)	176	44.0
รวม	400	100.0

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
- 5-9 ปี	90	22.5
- 10-15 ปี	242	60.5
- มากกว่า 16 ปี	68	17.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยแบ่งออกเป็นเพศหญิง จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และเพศชาย จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ส่วนใหญ่อยู่ที่กลุ่มอายุ 20-35 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 และอายุ 35-45 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 45-55 ปี และกลุ่มอายุ 55-60 ปี ส่วนขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ขนาดใหญ่ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และรองมา คือ ขนาดปานกลางและเล็ก ตามลำดับ ประสบการณ์การปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงาน 10-15 ปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-9 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายด้าน (n=400)

ด้านที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ทักษะด้านการสื่อสาร	3.44	0.57	ปานกลาง	4
2	ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	2.58	0.43	ปานกลาง	6
3	ทักษะด้านเทคนิค	3.83	0.60	มาก	3
4	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.95	0.66	มาก	1
5	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.23	0.57	ปานกลาง	5
6	ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	3.94	0.60	มาก	2
	รวม	3.50	0.54	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร และทักษะ ด้านเทคนิค อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ ทักษะด้าน การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.94$) และทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.83$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านคิด วิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 2.58$)

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดของโรงเรียน และประการณ์การปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	3.95	0.58	3.92	0.68	0.421	0.674
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์	3.87	0.62	3.85	0.65	0.236	0.813
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.81	0.55	3.84	0.63	0.342	0.733
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.94	0.49	3.96	0.73	0.315	0.783
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.83	0.68	3.88	0.72	0.684	0.494
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	3.99	0.53	3.92	0.64	1.028	0.305
รวม	3.90	0.54	3.89	0.64	0.047	0.963

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	อายุ								F	p- value	ตัวที่ต่างกัน
	20-35 ปี		35-45 ปี		45-55 ปี		55-60 ปี				
	(1)		(2)		(3)		(4)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	3.93	0.59	3.80	0.66	4.17	0.72	3.91	0.65	4.507**	0.004	(2,3)
2. ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์	3.85	0.64	3.80	0.60	4.03	0.70	3.80	0.64	2.071	0.103	-
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.75	0.65	3.89	0.52	3.99	0.61	3.75	0.58	3.299*	0.020	(1,3)
4. ทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์	4.00	0.59	3.80	0.76	4.18	0.64	3.88	0.07	5.316**	0.001	(2,3)
5. ทักษะด้านความคิด รวบยอด	3.81	0.74	3.84	0.59	4.10	0.75	3.81	0.74	2.871*	0.036	(1,3)

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	อายุ								F	p- value	คู่ที่ต่างกัน
	20-35 ปี		35-45 ปี		45-55 ปี		55-60 ปี				
	(1)		(2)		(3)		(4)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
6. ทักษะด้านการบริหาร จัดการองค์กร	3.97	0.58	3.83	0.61	4.14	0.65	3.91	0.57	3.752**	0.011	(2,3)
รวม	3.88	0.60	3.83	0.59	4.10	0.66	3.84	0.59	3.078*	0.027	(1,2)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการสื่อสาร และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านการบริการจัดการองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลาม	ขนาดโรงเรียน								F	p-value
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
	(1)		(2)		(3)		(4)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.19	0.48	3.79	0.74	3.98	0.62	3.93	0.64	1.814	0.144
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และ การคิดสร้างสรรค์	4.24	0.70	3.76	0.66	3.91	0.64	3.83	0.62	1.976	0.117
3. ทักษะด้านเทคนิค	4.12	0.46	3.76	0.61	3.86	0.59	3.82	0.62	1.139	0.333
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.31	3.83	0.72	4.00	0.62	3.93	0.67	2.391	0.068
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.03	0.59	3.82	0.70	3.90	0.70	3.85	0.72	0.408	0.748
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.28	0.47	3.85	0.67	3.98	0.59	3.93	0.59	1.625	0.183
รวม	4.21	0.45	3.80	0.64	3.94	0.60	3.88	0.61	1.573	0.195

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลาม	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน						F	p-value	คู่ที่ต่างกัน
	ต่ำกว่า 5 ปี		10-15 ปี		มากกว่า 15 ปี				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.10	0.55	3.71	0.58	4.48	0.62	49.982***	0.000	(1,2)
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	3.81	0.62	3.76	0.61	4.25	0.65	16.170***	0.000	(3,2)
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.86	0.66	3.68	0.55	4.31	0.41	33.382***	0.000	(1,2)
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.49	3.74	0.67	4.37	0.51	36.054***	0.000	(1,2)
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.94	0.62	3.65	0.68	4.54	0.38	54.072***	0.000	(1,2)
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.12	0.56	3.77	0.57	4.33	0.53	31.541***	0.000	(1,2)
รวม	4.00	0.54	3.72	0.58	4.38	0.49	38.171***	0.000	(1,2)

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี จะมีทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะความสามารถในการจัดการองค์กร โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในระดับรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความสามารถการจัดการองค์กร และทักษะด้านเทคนิคอยู่ในระดับมาก และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ไตรรัตน์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของวิไลวรรณ พ้อคำช้าง และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2564) ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำหลักในการวางแผนนโยบาย กลยุทธ์และโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ความ เป็นเลิศและสากล สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีมีศักยภาพต้องมีการเรียนรู้และทำความเข้าใจ ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและตนเองในการ สร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ และเข้าใจทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 เช่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใน องค์กร การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสมัยใหม่จำเป็นต้องมีหลายทักษะ และต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีสมรรถนะและมีทักษะในการบริหารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของอรชร ปราจันทร์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารเชิงนวัตกรรมจะต้องมีทักษะหลายๆ ด้าน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการ ทดลอง ทักษะการสร้างเครือข่าย ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการวิพากษ์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการประยุกต์ และทักษะ การสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับอนุชิต โฉมศรี (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการคิดสร้างสรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่แตกต่างกัน และไม่ปฏิบัติตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับมณฑา ทิพย์ นามนุ (2561) ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมธานี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องครูผู้สอนมีความสามารถในการปฏิบัติงานหรือทำงานในหน้าที่หรือ บทบาทที่ต่างกัน และมีความคิด มุมมอง ทัศนคติและเสรีภาพที่แตกต่างกันและไม่ขึ้นอยู่กับเพศ จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุติพิรญา โพธิ์ทอง และคณะ (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพยาภรณ์ สุนา และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2565) พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของสุพรรณฯ ไตรรัตน์ (2562) ศึกษา เรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ (2564) ศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีอายุต่างกันอาจมีประสบการณ์หรือทัศนคติที่แตกต่าง กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา ประสมนาถ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของ ผู้บริหาร สถานศึกษา สหวิทยาเขตสระบุรี 50 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า มีทักษะการบริหารงาน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับสุพรรณฯ ไตรรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง และไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานข้อที่ 2 สอดคล้องกับงานวิจัย ของกณิษฐา ทองสมุทร (2561) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามการ รับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนก ตามเพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ ทำงาน และขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุพุมล เจริญรัมย์ และ กัลยมน อินทุสุต (2565) ได้ทำ การวิจัย เรื่อง ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มี ขนาดแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้รับนโยบายจาก หน่วยงาน และนำมาปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ การใช้กฎเกณฑ์ คำสั่ง ระเบียบ และแนวปฏิบัติเหมือนกัน และรู้จัก การนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิสา แหะหิม และ สุนทรี วรรณไพเราะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดของ สถานศึกษา พบว่า และครูที่มีวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุพรรณฯ ไตรรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม พบว่า

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของมีสฮับ สาเม๊ะ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานต่างกัน มีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่แตกต่างกันไป รวมทั้งมีมุมมองในการทำงานที่หลากหลาย สามารถมองเห็น การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ในผลงานของโรงเรียน และการทำงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าสามารถมองเห็นได้ทุกมิติ และเข้าใจใน กระบวนการทำงานหรือสามารถระบอบทักทายการคิด การสื่อสาร และการจัดการบริหารของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีและ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ชนะฤกษ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา มื่ออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีสฮับ สาเม๊ะ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะ การบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ และขนาดโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ยกเว้นอายุ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสื่อสารที่ชัดเจน และไม่สร้างความแตกแยกในการสื่อสาร ไม่สร้างความกังวลให้กับบุคลากรหรือสร้างความขัดแย้งผ่านการสื่อสาร และต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง
 - 1.2 ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการทำงาน หรือปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการนำอัลกุรอานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าในการตัดสินใจหรือการทำงานเพื่อให้การ ทำงานอยู่ในกรอบของศาสนา และสามารถปรับให้เข้ากับสังคมที่ดำรงอยู่
 - 1.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และการวางแผนปฏิทินการ ปฏิบัติงานให้ดีโดยเฉพาะการกำหนดนโยบายและเข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก
 - 1.4 ผู้บริหารที่มีอายุ และประสบการณ์การปฏิบัติงานมาก จะมีทักษะการบริหารโรงเรียนดี เนื่องจากผู้บริหาร มีประสบการณ์และความคิดรวบยอดที่จะสามารถสรุปประเด็นและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความคิดรวบยอดของการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศมาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย หรือประเทศอิสลามแถบตะวันออกกลาง โดยนำแนวคิดและทฤษฎีอิสลาม เช่น แนวคิดหลักความเชื่อ แนวคิด

หลักการศรัทธา มาสังเคราะห์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทของความเป็นอิสลามและสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมแห่งพหุวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในยุคศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กรรณิกา ประสมนาถ. (2554). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย ปทุมธานี, 110(3), 3-10.
- จรัสโณม ศิริรัตน์. (2559). ปัญหาการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในองค์กร: กรณีศึกษาสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบรรณศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 9(1), 57-66.
- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์. (2555). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่. ภาพลัทธิ: มหาวิทยาลัยภาพลัทธิ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โปรเกรสซิฟ.
- ฐิติพิรญา โพธิ์ทอง และคณะ. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(3), 90-102.
- ทิพยาภรณ์ สุณา และรัตนากาญจนพันธ์. (พฤษภาคม 2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร. Journal of Roi Kaensam Academi, 7(10): 145.
- นิเลาะ แวอุซัง และคณะ. (2562). สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิสา แหละหิม และ สุนทรี วรรณไพเราะ. (2560). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- แพรวดา สนองฝัน และเสาวนีย์ สิริสุขศิลป์. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มีสภัย สาเม้าะ. (2558). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

- วิไลวรรณ พ้อคำช้าง และ รัตนา กาญจนพันธ์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(5), 14-28.
- ศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ. (2564). การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. *วารสารการบริหารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา*. 7(6). 271-272.
- ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อาชนพริ้นติ้ง.
- สงวน อินทร์รักษ์. (2555). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดใน หลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2538). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2525*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตการศึกษา 2.
- สุขุมล เจริญรัมย์ และ กัลยมน อินทุสุต. (2565). ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(8), 474-475.
- สุพรรณ ไตรรัตน์. (2562). *การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *รายงานวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดน ภายใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนุชิต โฉมศรี. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรชร ปรารักษ์. (2560). *รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อันวรุดดิน ดอเลาะ. (2557). *ปัจจัยสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อาอิตะ เจ๊ะแหว. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Baird. (2006). *Skills of an Effective Administrator*. Harvard: Harvard Business Review.
- Brown, W. B. and Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and Management: A macro approach*. New York: Joho Wiley and Sons.
- Drake, Thelbert L., and Roe, William, H. (1986). *The Principalship*. New York: Macmillan.
- Griffin, Ricky W. (2013). *Management Principles and Practices 11th ed*. Canada: Nelson Education.
- Hoyle, J. R., English, F. W., & Steffe, B. E. (2005). *Skill for successful 21st-century school leaders*. Maryland: Lanham.
- Katz, R. L. (1955). *Skills of an Effective Administration*. New York: McGraw-Hill.
- Katz, R. L. (1974). Skill of an Effective Administrator. *Harvard Business Review*. 5(3). 90-102.
- Weigel, R. A. (2012). *School Leadership Skill Development*. Dissertation Ph.D. Thesis in Educational Leadership. Eastern Michigan University, Michigan.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
Instructional Leadership of 21st Century School Administrators
under Yala Primary Educational Service Area Office 2

ดาโอะ บาฮี^{1*}, จรุณี เก้าเอี้ยน²
Da-oh Bahee^{1*}, Jarunee Kao-ian²

^{1*}นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

²ศษ.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1*}M.Ed, Master's student of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

²Ed.D., Associate Professor, Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author: 736493017@yru.ac.th

(Received: April 18, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 169 ฉบับ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านทุกข้อ หาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีอิสระและค่าเอฟ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $S.D.=0.46$) 2) ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน และผู้บริหารควรมีการวัดประเมินผลและการวิจัยโดยส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This independent study had three objectives: 1) to study the level of Instructional leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare the academic leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, educational background, work experiences and the size of the schools, and 3) to compile recommendations on academic leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used for this independent research consisted of 169 individuals determined using Craigie and Morgan's table. Data was collected through a questionnaire 169 copies which assessed content validity (IOC), resulting in a value of 0.67-1.00. the reliability coefficient which yielded a value of 0.92 The data were analyzed by statistical values, including frequency, percentage, mean, standard deviation T-value and F-value test

The results found that 1) The level of the Instructional leadership of school administrators in the 21st century, Yala Primary Educational Service Area Office 2 in overall was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.=0.46) 2) The comparative results of academic leadership of school administrators in the 21st century, classified by gender, educational background and work experiences, overall, they were not different. In the aspect of size of schools, overall, it was statistically significantly different at the .05 level 3) Instructional leadership recommendations for school administrators in the 21st century, administrators should develop learning materials by encouraging teachers to conduct the research for learning materials development. Executives should develop learning resources by establishing a learning resource in the community that is conducive to the knowledge building of the learners. Administrators should measure, evaluate and research by encouraging teachers to disseminate research results both within and outside educational institutions.

Keywords : Academic Leadership, School Administrators, Yala Primary Educational Service Area Office 2, 21st century

บทนำ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสภาพที่ผู้บริหารสถานศึกษาอาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำเช่นนี้ เรียกว่า ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อนและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (McIlvan, 1986)

เมื่อเราพิจารณาภาวะผู้นำที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาและสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยผู้นำทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ หรือผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมภารกิจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล งานนิเทศ การศึกษา งานประกันคุณภาพ ตลอดจนงานสื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด

ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ทองถิ่น จึงถือได้ว่างานวิชาการ คือ หัวใจของงานบริหารสถานศึกษาและงานบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ชุมชนและสังคมต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ คุณลักษณะและคุณสมบัติดังกล่าว ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมี หรือหมั่นฝึกฝน ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นคุณสมบัติสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีจุดมุ่งหมายและพันธกิจที่ซับซ้อนกว้างไกลโดยทั่วไป เพราะต้องคำนึงถึงสำคัญในการบรรลุ เป้าหมายขององค์กร ทั้งในเชิงการบริหารงานด้านต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังที่ สิริญาพร มุกดา (2558) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการ ในสถานศึกษาที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพจะต้องมีความรู้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อระบบประกันคุณภาพที่จะช่วย ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา และอำเภอคางงู มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 68 สถานศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีผลกระทบการสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบันอย่างนี้ ชินิเพ็ญ ศรีชัย (2561) กล่าวว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่อำเภอ จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง 18 ปีแล้ว ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และประสิทธิภาพ ด้านการศึกษา และยังได้กล่าวว่าจากที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ได้ประมวลปัญหาทางการศึกษา ในพื้นที่ดังกล่าว พบปัญหาสำคัญดังนี้ คือ ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า นักเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ โอเน็ต จะดีขึ้นตามลำดับ ทว่าผลการคะแนนทดสอบในภาพรวมยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปีการศึกษา 2561-2563 (กลุ่มพัฒนา การศึกษา, 2563) และจากการรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 และปี การศึกษา 2562 ปรากฏว่าสถานศึกษาที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีคะแนนต่ำกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกัน (กลุ่มพัฒนาการศึกษา, 2563)

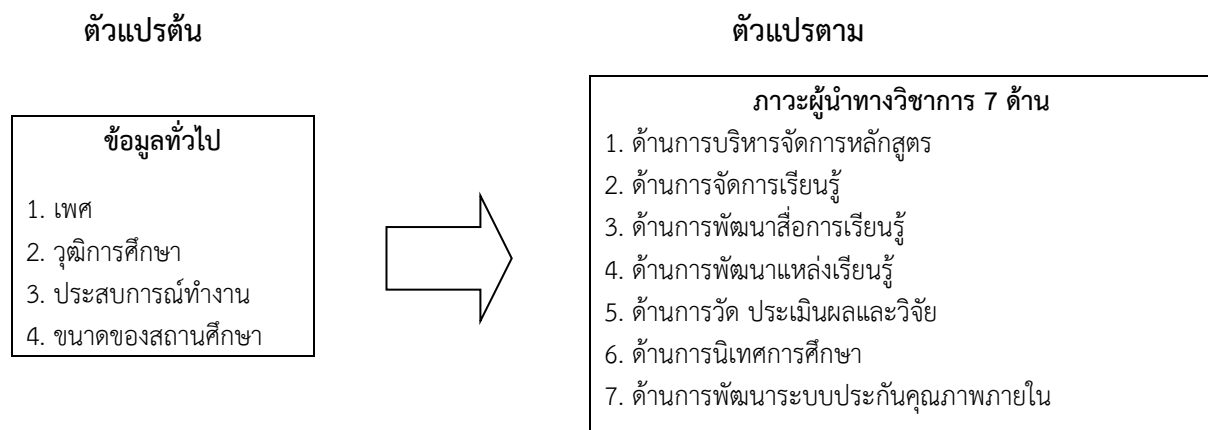
จากสภาพความเป็นมาของปัญหาและปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทาง วิชาการในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดีเพื่อเป็นผู้นำและสร้างพลังความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ทั้งครู วิชาการ ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลและเป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2547) (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553), (ปฐม ปรีบุญนังกูร, 2554) (บาลกิจ ภาษา, 2560) และ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 301 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 169 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์การทำงาน 4) ขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 7 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ใน 7 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการดังนี้ คือ

1. จัดทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนฯ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 169 ชุด ถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแยกข้อมูลตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการหาความถี่ ค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าการทดสอบที (t-Test) แบบเป็นอิสระต่อกันเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและการบรรยาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าการทดสอบเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่าง ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างตอบกลับแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 81.7 และเป็นเพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 เป็นผู้มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1 และเป็นผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 เป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 เป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และเป็นผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ตามลำดับ

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล และวิจัย รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.57	0.47	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.56	0.48	มากที่สุด	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.46	0.51	มาก	7
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.47	0.53	มาก	5
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.46	0.52	มาก	6
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.51	0.55	มากที่สุด	4
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.53	0.54	มากที่สุด	3
รวม	4.51	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=0.47) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.48) และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.53$, S.D.=0.54) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.52)

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ ชาย (n=31) หญิง (n=138)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	เพศ				t	Sig
	ชาย (n=31)		หญิง (n=138)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.55	0.51	4.57	0.47	-0.158	0.437
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.55	0.62	4.56	0.45	-0.118	0.443
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.39	0.59	4.48	0.49	-0.817	0.207
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.48	0.57	4.47	0.53	-0.147	0.442
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.44	0.60	4.47	0.50	-0.238	0.406
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	0.57	4.52	0.54	-0.711	0.239
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.43	0.67	4.55	0.51	-0.882	0.192
รวม	4.47	0.59	4.51	0.50	-0.488	0.313

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปริญญาตรี (n=137) สูงกว่าปริญญาตรี (n=32)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี (n=137)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=32)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.53	0.49	4.72	0.38	-.2026*	0.022
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.55	0.47	4.58	0.56	-.275	0.391
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.42	0.52	4.65	0.43	-2.366**	0.009
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.45	0.53	4.56	0.55	-.998	0.160
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.45	0.51	4.55	0.58	-1.002	0.159
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.51	0.55	4.52	0.53	-.112	0.455
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.50	0.54	4.65	0.53	-1.386	0.084
รวม	4.48	0.51	4.60	0.51	-1.298	0.099

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี (n=25) 5-10 ปี (n=54) 10 ปี ขึ้นไป (n=90)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.49	0.43	4.60	0.51	4.57	0.46	0.41	0.66
2. ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้	4.56	0.47	4.67	0.42	4.49	0.51	2.40	0.09
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.41	0.49	4.52	0.53	4.44	0.51	0.54	0.58
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.45	0.49	4.56	0.56	4.43	0.53	0.99	0.37
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.42	0.50	4.56	0.50	4.42	0.54	1.29	0.27
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	0.58	4.59	0.54	4.48	0.54	0.79	0.45
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.46	0.59	4.57	0.54	4.52	0.53	0.35	0.69
รวม	4.46	0.51	4.58	0.51	4.47	0.52	0.97	0.36

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เล็ก (n=33) กลาง (n=106) ใหญ่ (n=10)

ภาวะผู้นำทาง วิชาการ	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig	คู่ที่แตกต่าง
	เล็ก		กลาง		ใหญ่				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการบริหาร จัดการหลักสูตร	4.5	0.48	4.50	0.47	4.80	0.39	6.130**	0.003	(2,3) ,(1,3), (1,2)
2. ด้านการจัดการ เรียนรู้	4.4	0.45	4.52	0.49	4.76	0.43	4.226*	0.016	(2,3) ,(1,3), (1,2)

ภาวะผู้นำทาง วิชาการ	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig	คู่ที่แตกต่าง
	เล็ก		กลาง		ใหญ่				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
3. ด้านการพัฒนาสื่อ การเรียนรู้	4.38	0.48	4.39	0.51	4.73	0.45	7.254**	0.001	(2,3) ,(1,3), (1,2)
4. ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	4.35	0.54	4.39	0.55	4.79	0.34	9.199***	0.000	(2,3) ,(1,3), (1,2)
5. ด้านการวัด ประเมินผลและวิจัย	4.32	0.50	4.42	0.53	4.36	0.54	5.775**	0.004	(2,3) ,(1,3), (1,2)
6. ด้านการนิเทศ การศึกษา	4.34	0.58	4.46	0.56	4.78	0.39	6.871**	0.001	(2,3) ,(1,3), (1,2)
7. ด้านการพัฒนา ระบบประกัน คุณภาพภายใน	4.41	0.53	4.45	0.57	4.83	0.32	8.323***	0.000	(2,3) ,(1,3), (1,2)
รวม	4.39	0.51	4.44	0.52	4.68	0.41	6.82	0.000	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 7 ด้าน พบว่าครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่าทั้ง 7 ด้านแตกต่างกัน พบคู่ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3 คู่ ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ดังนี้ คู่ที่หนึ่ง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คู่ที่สอง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และคู่ที่สาม คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดประเมินผลและวิจัย 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีมากที่สุด 4 ด้าน และมาก 3 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลรอห์มัน มะมิง (2564) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ครูผู้สอนอาจเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีมาตรฐานตามเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้บริหารต้องการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษานั้นเอง

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของมะไซดี อับดุลกอเดอร์ (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า ครูเพศชายและครูหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงทำให้ทั้งบทบาทของครูผู้สอนเพศชายและครูหญิงจะต้องทำหน้าที่งานด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสิตีปาดิเมาะ ลาเตะ (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหรือสาขะ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากมาจากครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมองผู้บริหารสถานศึกษา ว่าให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของตนเองอยู่เสมออย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกระหว่างวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ

2.3 การเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของข้าวทิพย์ ทีสุเกะ (2564) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านการบริหารและภาวะผู้นำ โดยพัฒนาตนเองทางด้านวิสัยทัศน์และการบริหารงานตามการปฏิรูปการศึกษาและได้นำมาพัฒนาวิชาชีพเป็นแนวและมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นประสบการณ์การทำงานของครูที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมองว่าขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานมีผลต่อปัจจัยในการบริหารงาน เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการบริหารงานที่ต่างกัน โดย ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีประสบการณ์การทำงาน ที่มาก ใกล้เคียงอายุราชการ ผ่านประสบการณ์ร้อนหนาวมามาก ในทางกลับกันมีความแตกต่าง พอสมควรกับผู้บริหารสถานศึกษาหน้าใหม่ ยังมีประสบการณ์น้อยในการบริหาร

3. ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ได้เสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ควรมีการสนับสนุนการสอนของครู โดยจัดหาเอกสารหลักสูตร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นและมีการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โดยตรวจแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครู รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกสถานที่ ตลอดจนร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยให้กับผู้เรียน

3.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย

3.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียงโดยเน้นความปลอดภัยเป็นหลัก รวมทั้ง กำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพ เกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.5 ด้านการวัดประเมินผลและการวิจัย ควรมีการส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา และการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้รางวัล ยกย่องชมเชย พร้อมทั้งพิจารณาความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน

3.6 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา และมีการติดตาม จัดให้มีระบบนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

3.7 ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน ควรมีการชี้แจงครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนพัฒนาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนเพศหญิง จำนวน 138 คิดเป็นร้อยละ 81.7
 1.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1
 1.3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3
 1.4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7

2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน

และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล และวิจัย รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ ภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ทั้ง 7 ด้านแตกต่างกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบคู่ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3 คู่ ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ดังนี้ คู่ที่หนึ่ง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คู่ที่สอง คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และคู่ที่สาม คือ ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย

1.2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเน้นความปลอดภัยเป็นหลัก รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.3 ด้านการวัดประเมินผลและการวิจัย ควรมีการส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและนอกสถานศึกษา และการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้รางวัล ยกย่องชมเชย พร้อมทั้งพิจารณาความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และเขต 3

2.2 ควรศึกษาขนาดสถานศึกษาที่มีผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และเขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ครุสภา.
- กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 7. (2563). รายงานผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการ 7. ยะลา: สำนักงานศึกษาธิการภาค 7.
- ข้าวทิพย์ ทิสุกะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชินีเพ็ญ ศรีชัย. (เมษายน 2561) แนวทางการแก้ปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 24(ฉบับพิเศษ), 1-9.
- บาลกีส กาชา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปฐม ปรีปนังกูร. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์. (มิถุนายน 2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 5(2), 25-37.
- มะไซดี อับดุลกอเดร์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สิริญาพร มุกดา. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สีตีปาตีเมาะ ลาเต๊ะ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอโอ๊ะล๊ะ จังหวัดนราธิวาส. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 9(3), 542-554.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2547). เอกสารประกอบการสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์ ส.ประจักษ์ นครปฐม.

- อับดุลรอห์มัน มะมิง. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. วารสารอัลฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 11(22), 291-304.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mcilvan, L. O. (1986). *The time trap*. New York: Amacom.

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา
Desirable Characteristics of School Administrators
under The Yala Provincial Office of Non Formal and Informal Education

ประเสริฐ บำเรอ^{1*} จรุณี เก้าเอี้ยน²
Prasert Bumrer^{1*}, Jarunee Kao-ian²

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² ศษ.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1*} M.Ed, Master's student of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

² Ed.D., Associate Professor, Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: sert.080921@gmail.com

(Received: April 18, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The objective of this research were 1) to study the desired characteristics of educational administrators of the Office of Non-Formal and Informal Education Promotion in Yala province, 2) to compare the desired characteristics of the educational administrators, classified by gender, age, education level, and work experiences. The sample group used in the independent study were personnel in educational institutions under the Desirable Characteristics of School Administrators under the Desirable Characteristics of School Administrators under the Yala Provincial Office of Non Formal and Informal Education, with 222 people. Data was collected through a questionnaire and analyzed using statistical software, including mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's test for pairwise comparison

Keywords : Desirable Characteristics, School Administrators, Non Formal and Informal Education

บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ระบุว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยยึดหลัก 1) การศึกษานอกระบบ ประกอบด้วย ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน และการกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 2) การศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา และการจัดกรอบหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน และมาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถเลือกใช้บริการได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบและผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัยมีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยบูรณาการความรู้ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551, 2551)

ดังนั้น การพัฒนาระบบการศึกษาของไทย นอกจากการจัดการศึกษาในระบบแล้วจึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมีทิศทางในการพัฒนาคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ร่วมทั้งสร้างความแข็งแกร่งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานความมั่นคงของประเทศต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญต่อสถานศึกษา และเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดและพัฒนาการศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาและการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนได้รับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารซึ่งพิจารณาได้จากคุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะด้านบริหาร และคุณลักษณะทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพที่สำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับบุคลากรในหน่วยงานมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เพื่อขับเคลื่อนงานขององค์กรให้นำไปสู่ความสำเร็จ เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำที่จะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (บุญยวีร์ย์ เสวตวงศ์สกุล, 2557)

การจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา มีสถานศึกษาในสังกัด 8 แห่ง ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีเหตุการณ์สถานการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อจัดการศึกษา ทั้งในด้านทางตรงและในด้านทางอ้อม โดยนักศึกษาของสถานศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นภาษาท้องถิ่น คือ ภาษายาวี ทำให้ภาษาและการสื่อสารขาดความเข้าใจ และผู้เรียนไม่มีพื้นฐานในการใช้ภาษาไทย จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้ส่งผลกระทบในด้านคุณภาพและการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ของนักศึกษาในภาพรวมของประเทศ ในปี 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของ (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 5 สารวิชา สารความรู้พื้นฐาน สารการพัฒนาสังคม สารทักษะการเรียนรู้ สารการประกอบอาชีพ และสารการดำเนินชีวิต ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพด้านการศึกษาที่มาจากการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงจำเป็นจะต้องดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทางการเรียนของสถานศึกษา

ในสังกัดอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา, 2565) จากการศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับจังหวัดยะลา ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นก็ไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการศึกษายังมีข้อจำกัด เนื่องจากขาดอัตรากำลัง โดยเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนน้อยและขาดแคลน สถานศึกษาบางแห่งผู้บริหารสถานศึกษามีการย้ายออกนอกพื้นที่และมีผู้บริหารจากพื้นที่อื่นที่อยู่นอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาดำรงตำแหน่ง จึงทำให้เกิดการขาดการประสานงาน และการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มในด้านวิชาการ บุคลากรบางส่วนได้รับมอบหมายงานไม่ตรงกับความสามารถ บุคลากรส่วนหนึ่งขาดระบบการทำงานเป็นทีม ขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการทำงาน ขาดการสื่อสารและประสานงานที่ดี อีกทั้งโรงเรียนมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม และอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบ ส่งผลให้การดำเนินงานยังไม่บรรลุประสิทธิภาพตามเป้าหมาย และขาดประสิทธิภาพจึงต้องเร่งพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ เสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพร้อมขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี มีอุปสรรคหลายเรื่องได้แก่การกระจายอำนาจทางการศึกษา ผู้บริหารอาจยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม ซึ่งติดขัดที่กฎระเบียบราชการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากผู้บริหารที่มีการสรรหา ด้วยวิธีการสอบคัดเลือกจากบุคคลภายนอกและภายใน เช่น โอนมาจากสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โอนมาจากกระทรวงอื่นๆที่เป็นข้าราชการพลเรือน ทำให้เกิดปัญหาไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบ วินัย ข้อบังคับ ยังไม่เข้าใจในหลักการการศึกษาให้กับประชาชนวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15-59 ปี ยังไม่เข้าใจวิธีการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายให้มีความยืดหยุ่นที่กับผู้รับบริการได้ ยังไม่มีการนำหลักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่มาใช้ในการจัดการศึกษา และผู้บริหารถูกร้องเรียนข้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานผิดระเบียบวินัยเป็นต้น (อาชีวะ สอ, 2556)

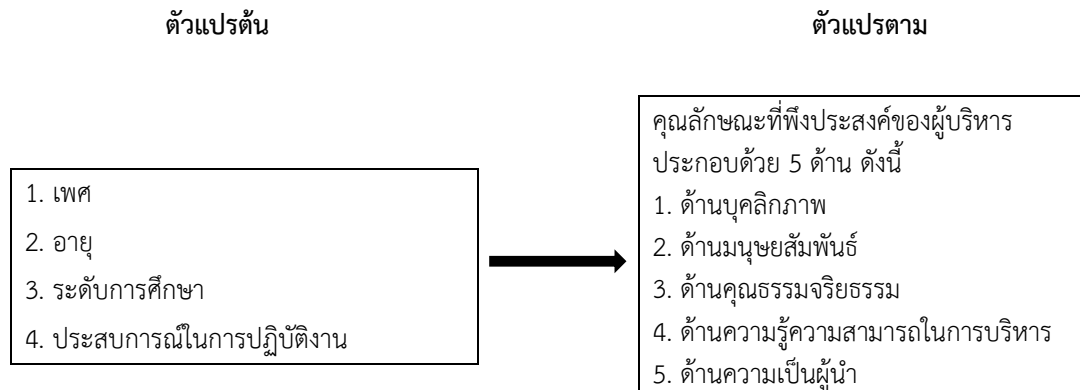
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ว่าผู้บริหารควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติตนปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา
- 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์มาจากนักวิชาการ (อาชีวะ สานี, 2556) (กิ่งแก้ว ห้วยจันทร์, 2560) (บุษบา คำนันท์, 2559) (ชุดิมา ศิริไพรวัน, 2561) (พรทิพย์ สุขเอียด, 2562) ซึ่งผลการสังเคราะห์พบว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา รวมทั้งหมด 338 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำนวน 222 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) การหากรูปร่างตัวอย่างจากแต่ละอำเภอทำได้โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เปรียบเทียบค่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอแล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 5 ด้าน คือ 1. ด้านบุคลิกภาพ 2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 5. ด้านความเป็นผู้นำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

2) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร และด้านความเป็นผู้นำ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของลิเคิร์ท (Likert Scale, 1971 อ้างถึงใน ชูศรี วังศรีตันนะ, 2553) โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนน ดังนี้ ระดับคะแนน 5 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง

ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากระดับคะแนน 3 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Conguence Index) เท่ากับ 0.67-1.00 หาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีลำดับขั้นตอนดังนี้ กล่าวคือ 1) ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมตัวแบบสอบถามถึงสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ทั้ง 8 อำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือและตอบแบบสอบถาม 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน จำนวน 222 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 4) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยพบว่ามีความสมบูรณ์ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกข้อมูลตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบด้วยค่าทีอิสระ (Independent t-Test) อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) กรณีพบความแตกต่างให้พิจารณาหาความแตกต่างโดยเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ชูศรี วิงศ์รัตน, 2553)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (n=222)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	75	33.78
- หญิง	147	66.22
รวม	222	100.00

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
- อายุ 20-35 ปี	43	19.37
- อายุ 36-50 ปี	149	67.12
- อายุ 51 ปี ขึ้นไป	30	13.51
รวม	222	100.00
3. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	200	90.09
- สูงกว่าปริญญาตรี	22	9.91
รวม	222	100.00
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	54	24.32
- 5-10 ปี	36	16.22
- มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	132	59.46
รวม	222	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 66.22 และเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 33.78 ตามลำดับ มีอายุ 20-35 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 อายุ 36-50 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 90.09 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.91 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.22 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.46

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ภาพรวมและรายด้าน (n=222)

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย จังหวัดยะลา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านบุคลิกภาพ	4.47	0.68	มาก	1
3	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.34	0.70	มาก	3
4	ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.33	0.69	มาก	4
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.39	0.71	มาก	2
6	ด้านความเป็นผู้นำ	4.32	0.69	มาก	5
รวม		4.37	0.69	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}$ = 4.47) รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.39) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.34) และด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ($\bar{X}$ = 4.33) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.32) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ (n=222)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	เพศ				t	P-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านบุคลิกภาพ	4.43	0.57	4.45	0.52	0.25	0.797
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.33	0.60	4.41	0.62	0.86	0.390
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.34	0.60	4.34	0.58	0.01	0.988
ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.31	0.59	4.37	0.59	0.77	0.440
ด้านความเป็นผู้นำ	4.25	0.51	4.35	0.61	1.24	0.216
รวม	4.33	0.57	4.38	0.58	0.626	0.566

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามอายุ (n=222)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	อายุ						F	P-value
	20-35 ปี		36-50 ปี		51 ปีขึ้นไป			
	(1)		(2)		(3)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านบุคลิกภาพ	4.45	0.49	4.43	0.58	4.54	0.33	0.503	0.605
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.43	0.67	4.34	0.62	4.52	0.53	1.267	0.284
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.36	0.62	4.32	0.60	4.40	0.48	0.281	0.755

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	อายุ						F	P-value
	20-35 ปี		36-50 ปี		51 ปีขึ้นไป			
	(1)		(2)		(3)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.35	0.58	4.33	0.61	4.44	0.46	0.402	0.670
ด้านความเป็นผู้นำ	4.35	0.57	4.29	0.60	4.41	0.49	0.641	0.528
รวม	4.38	0.58	4.34	0.60	4.46	0.45	0.618	0.568

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยจำแนกตามตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกระดับการศึกษา (n=222)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P-value
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านบุคลิกภาพ	4.46	0.52	4.35	0.69	0.693	0.495
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.39	0.61	4.34	0.70	0.351	0.726
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.34	0.58	4.28	0.63	0.486	0.627
ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.34	0.59	4.42	0.61	0.567	0.572
ด้านความเป็นผู้นำ	4.31	0.58	4.33	0.62	0.108	0.914
รวม	4.36	0.57	4.34	0.65	0.441	0.666

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยจำแนกตามตามระดับการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (n=222)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						F	p-Value
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	(1)		(2)		(3)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านบุคลิกภาพ	4.43	0.48	4.57	0.46	4.42	0.57	1.157	0.316
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.42	0.66	4.52	0.48	4.33	0.63	1.146	0.245
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.33	0.62	4.47	0.47	4.30	0.60	1.141	0.321

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						F	p-Value
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	(1)		(2)		(3)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.37	0.60	4.46	0.49	4.31	0.60	0.852	0.428
ด้านความเป็นผู้นำ	4.35	0.60	4.44	0.45	4.27	0.60	1.244	0.290
รวม	4.38	0.59	4.49	0.47	4.32	0.60	1.108	0.320

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยจำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร และด้านความเป็นผู้นำ สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี พรหมทะสาร (2561) ได้ศึกษาค้นคว้าการวิจัย คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า ในภาพรวมระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทั้งภาพรวมและรายด้านมีผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และรายข้อพบว่า การแต่งกายเหมาะสมถูกกาลเทศะอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุติมา ศิริไพรวัล (2561) ศึกษาค้นคว้าการวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมากในทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมตามโอกาส มีกิริยามารยาท สุภาพ อ่อนโยนกับทุกคน มีอัธยาศัยดี มีวาจาสุภาพ วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความสามารถในการเข้าสังคม ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ให้กำลังใจ เป็นมิตรกับทุกคน และผู้บริหารมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีความพร้อมในการทำงาน และการที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะดังกล่าวส่งผลทำให้มีบุคลิกภาพดีขึ้นได้ ดังที่ กิ่งแก้ว ห้วยจันทร์ (2560) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยผู้ที่แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมตามโอกาส ผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงสดชื่น สามารถปฏิบัติงานได้ดี ผู้ที่มีกิริยาสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน ผู้ที่มีความกล้าและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน ผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ผู้ที่ใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว ห้วยจันทร์ (2560) ได้ทำการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในเขตอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในเขตอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับชญาดา มั่นศรี (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อีกทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของฮาเซ็ง มะเซ็ง (2557) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านความเป็นผู้นำ 5) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการทักทายพูดคุย ยิ้มแย้มแจ่มใส พบปะผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานศึกษาสม่ำเสมอ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะด้านนี้เพราะจะต้องเป็นผู้นำครู บุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานอย่างราบรื่นและส่งผลทำให้สถานศึกษา สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังที่แมกนุสัน (Magnuson, 2001 อ้างถึงใน สามารถ ฟองศิริ, 2558) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียน ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถที่ติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดีมีความรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายให้ผู้อื่นทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ และมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงานให้ความสนใจบุคคลอื่นๆ มีความสามารถในการวางแผน และการจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ 2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรรย์ญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวางเป็นผู้มีสติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้าง และเปิดเผยมีความเสมอต้นเสมอปลาย และมีความเมตตาปราณีและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

1.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ สุขเอียด (2562) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา คำนนท์ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู 5 ด้าน ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน มีความโอปอ้อมอารี เมตตา กรุณา ห่วงใย ให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งด้านการงานและเรื่องส่วนตัว มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักให้อภัย ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้อื่นอย่างเสมอภาค ซึ่งการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษานั้น เป็นการกำกับ ดูแล ให้การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ให้ความเป็นธรรม เสมอภาคกับทุกคน ดังที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดในหมวด 6 วินัย และการรักษาวินัย มาตรา 82 วรรค 2 คือ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

1.4 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนกร วิจิตรานนท์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา คำนนท์ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู 5 ด้าน ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ใฝ่รู้ ใฝ่ใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ตลอดจนมีทักษะในการปฏิบัติงานที่เด่นชัด ดังที่ จริญญาภรณ์ ศรีจันทร์ (2564) ได้กล่าวว่า ยุคสมัยเปลี่ยนแปลงสิ่งในโลกย่อมปรับตัวตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี มีความสามารถ มีทักษะ มีประสบการณ์ และหมั่นสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกยุคใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับสุนทร โคตรบรรเทา (2551) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสียด สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูงนอกจากนี้ยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงานคอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังต้องบูรณาการแนวคิดใหม่ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้าน

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการทักทายพูดคุย ยิ้มแย้มแจ่มใส พบปะผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษาสม่ำเสมอ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะด้านนี้ เพราะจะต้องเป็นผู้นำครู บุคลากรในสถานศึกษา ได้ปฏิบัติงานอย่างราบรื่น และส่งผลทำให้สถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ดังที่ แมกนุสัน (Magnuson, 2001 อ้างถึงใน สามารถ พองศิริ, 2558) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จโดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียน ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถที่ติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายให้ผู้อื่นทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ในผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ และมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน ให้ความสนใจบุคคลอื่นๆ มีความสามารถในการวางแผน และการจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ 2) คุณลักษณะส่วนตัวประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรรณญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวางเป็นผู้มีสติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ ความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้าง และเปิดเผยมีความเสมอต้นเสมอปลาย และมีความเมตตาปราณีและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

1.5 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา คำนนท์ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครู 5 ด้าน ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ สุขเอียด (2562) ศึกษาค้นคว้าการวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อยู่ในระดับมากในทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านผู้นำ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านวิชาการ และ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดจิตสำนึก และตระหนักในการกิจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินชีวิต หรือกิจกรรมองค์กร โดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน ดังที่ สุวิทย์ ยอดสละ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญในการ ชี้ทิศทางเพื่อให้มีเป้าหมายในการทำงาน เกิดความรัก ความผูกพัน มีความเพียรพยายามปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อย่างเต็มใจ เสียสละ มุ่งมั่น ค้นหาความสำเร็จสู่เป้าหมายเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความเป็นเลิศขององค์กร

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.1 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของศรัณญา โนนคู่เขตโขง (2562) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 “มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” ดังนั้น การปฏิบัติของหน่วยงานรัฐส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ในการปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) อีกทั้งมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้สะท้อนผลการปฏิบัติงาน ร่วมกันทุกฝ่าย นอกจากนี้การมอบหมายงานตามภารกิจงานหรือการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ได้พิจารณาที่ เพศเป็นหลักแต่พิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล ฉะนั้นด้วยการปฏิบัติของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญส่งผลทำให้บุคลากรในสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง จึงความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีอายุที่ต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย ศรัณญา โนนคู่เขตโขง (2562) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดยะลา ให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างเสมอภาคไม่จำกัด เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานที่เท่าเทียมกัน อีกทั้งผู้บริหารมีความสัมพันธ์อันดี และวางตัวเหมาะสมเป็นกันเองกับชุมชน และผู้บริหารให้ความร่วมมือกับผู้ได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากร ในสถานศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันแก้ไขปัญหา เคารพนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน ตลอดจนคน การทำงานร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่ายอย่างเสมอภาคกัน จึงส่งผลให้ครูและบุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของภัทรกร วันชูเพลา และ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง (2565) ได้ทำวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกลุ่มพระราชวัง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ครูที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มพระราชวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

2.3 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนเรศรุทธิ์ ชุมวงศ์ (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา ศิริไพรวัล (2561) ศึกษาค้นคว้าการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์และครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้กลับพบว่า ไม่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร รัตนอุดม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสามารถในการบริหารด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบุคลิกภาพที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เมื่อได้มาปฏิบัติงานอยู่ภายใต้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ซึ่งเปรียบเสมือนอยู่ในที่เดียวกัน การได้รับรู้รับทราบข้อมูลภายใต้สิ่งแวดล้อมเดียวกัน อาจมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของเดฟเลอร์ (DeFleur, 1966 อ้างใน จเรศักดิ์ ชูรักษ์, 2550) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน อันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ศาสนา ฯลฯ มักมีความสนใจ ความคิดเห็น ทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมในการสื่อสารในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา สนับสนุนส่งเสริมในเรื่องของการศึกษาเพื่อพัฒนาและต่อยอดความรู้ของบุคลากรอย่างเท่าเทียมกันและเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ จึงส่งผลให้ครูและบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 บุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนเรศรุทธิ์ ชุมวงศ์ (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา ศิริไพรวัล (2561) ศึกษาค้นคว้าการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์และครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ต่างกันและคนละอำเภอกัน แต่เมื่อได้มาปฏิบัติงานเป็นระยะเวลาหนึ่งอยู่ภายใต้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลาเดียวกัน ได้รับรู้รับทราบข้อมูลภายใต้สิ่งแวดล้อม ภาวะเปรียบ รวมถึงนโยบายการดำเนินงานเดียวกัน อาจมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันได้จึงส่งผลให้ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับธนภัทร นรกิจ และ ภาวดี ธารศรีสุทธิ (2563) พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำ ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเครือข่ายที่ 34 สำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับฮาพิช ขานูรักษ์ (2558) พบว่า ทักษะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม บุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำนวนทั้งสิ้น 222 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า เพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 66.22 และเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 33.78 ตามลำดับ มีอายุ 20-35 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 อายุ 36-50 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 90.09 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.91 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 59.46

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีเพศ ต่างกัน อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรมีความเชื่อมั่นในตนเองให้เกียรติทุกคน มีการตัดสินใจและมีความสุขรอบคอบในการปฏิบัติงาน มีความกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีการรับฟังความคิดเห็นของคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษา รู้จักผ่อนหนักเป็นเบา เมื่อเกิดเหตุการณ์ในสถานศึกษา ตลอดจนให้คำแนะนำและปรึกษาในทางที่ดีเมื่อเกิดเหตุการณ์ในสถานศึกษาได้

1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรมีหลักความถูกต้อง วางตัวเป็นกลางในการทำงาน มีความยุติธรรมปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานทุกคน ด้วยความยุติธรรมและด้วยความเสมอภาค

1.4 ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล และมีความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และแผนปฏิบัติการ

1.5 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารควรมีการนำแนวคิด และเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาดำเนินการในการบริหารจัดการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ในด้านต่างๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแนวคิดที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาก้าวหน้าของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร รัตนะอุดม. (2564). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสทวิทยาเขต เสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. *ลิกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 9(1), 22-23.
- กิ่งแก้ว ห้วยจันทร์. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในเขตอำเภอศรีราชา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จริญญารณ์ ศรีจินดาร. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 6(3), 865-876.
- จเรศักดิ์ ชูรักษ์. (2550). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมในการเลือกใช้อย่างรถยนต์ประหยัดน้ำมัน ของผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชญาดา มั่นศรี. (2557). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชุติมา ศิริไพรวัน. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณภัทสรณ์ นรภัก และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2563). คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน เครือข่ายที่ 34 สำนักงานเขตพื้นที่มบรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนากร วิจิตรานนท์. (2563). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 7 ประจำปี 2563. (น.474-476), 23 พฤษภาคม 2563. นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บิสนิเนสแอนด์ดี.
- นเรศเรษฐ์ ชุมวงศ์. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2), 173-187.
- บุญยวรีย์ เศวตวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- บุษบา คำนนท์. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. งานนิพนธ์การศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พรทิพย์ สุขเอียด. (2562). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551. (2551). ราชกิจจานุเบกษา, ฉบับกฤษฎีกา วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551.
- ภัทรพร วันชูเพลลา และ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2565). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกลุ่มพระราชวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, 10(3), 87-88.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560.
- ศรัณญา โนนคู่เขตโขง. (2562). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 1(1), 113-123.
- สามารถ ฟองศิริ. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา. (2565). รายงานผลดำเนินงานประจำปี 2565. ยะลา: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา.
- สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุภาวดี พรหมทะเล. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาชีวะ สามี. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฮาเซ็ง มะเซ็ง. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาอิสลาม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ฮาฟิซ ข่านรักษ์. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

Islamic-Based Formal Education School in New Era in Medan City (Opportunities and Challenges)

Nursukma Suri*

*Ph.D., Lecturer in the Study of Institutions of the Arab Society at the Arabic Literature Study Program,
Faculty of Cultural Sciences, Universitas Sumatera Utara, Indonesia

*Corresponding author, e-mail: nursukma.suri@usu.ac.id

(Received: May 1, 2023; Revised: June 7, 2023; Accepted: June 30, 2023)

Abstract

This study aims to find things related to Islamic-based formal schools in the new era or post-Covid-19 and also changes in the process of teaching learning activities, as well as the obstacles and challenges of the process in post-covid-19 period. This research is a library research with descriptive analysis. The result of this research is the use of emergency curriculum that is the learning system is carried out online and learning where the system has a positive and negative impact in its application.

Keywords : Formal Education School, Islamic Education, Islamic School, New Era

Introduction

Education for the Indonesian nation is one of the most important aspects of the construction of the nation and the state, because through education is expected to each individual to become a man who believes and fears God Almighty, have noble character, be healthy, have faith, be capable, be creative, be independent, and be democratic and responsible citizens. This is in accordance with the purpose of the National Education System in Law Number 20 of 2003. Therefore, the Indonesian government implements a 9-year compulsory education (6 years of basic education and 3 years of secondary education) for the nation's child as an effort to release the right to obtain education. The 9-year compulsory education referred to is formal education. Formal education is an education that can be obtained by following the activities or educational programs structured by the government agency. This formal education is common in general and some religious based in this focus on Islam, this is reviewed from the curriculum used. The public-based schools are under the auspices of the Ministry of Education, Culture, Research and Technology while Islamic-based schools in this case are under the auspices of the Ministry of Religious known as Madrasah. While the public school under the auspices of the Ministry of

Education, Culture, Research and Technology also many implemented Islamic-based schools in Medan City such as Integrated Islamic School (SIT).

From the distribution of the school type above the foundation of Islamic-based formal education in Medan City consists of madrasahs in the shade of the ministry of Integrated and the Islamic School in the Ministry of Education, Culture, Research and Technology. Based on data from the Ministry of Religious affairs of Medan on April 2021 there are 506 active madrasah schools in Medan City for Raudhatul Athfal (RA) to Madrasah Aliyah (MA). While the schools under the auspices of the Ministry of Education and Culture there are 2,426 for the Kindergarten level (TK) to high school (SMA). Among these numbers are found about 540 public-based public areas. Seeing this, it is seen that the interest of Islamic-based forms is offered in the city of Medan City.

Formal schools experienced a turmoil of change in the government system with the coming of Covid-19 outbreaks. The government began to perform new policies related to the curriculum by settling an emergency curriculum, by reducing the number of hours of subjects and duration of time, the development of emergency lesson materials can be selected by the teacher, learning activities should pay attention to various aspects and regulation of one of SKB 4 ministers (Minister of Education, Minister of Religion, Minister of Health and Minister of Home Affairs). Learning activities during the Covid-19 pandemic were carried out according to the zones of each region..

Entering the new life round called the New Era, to be a major responsibility for schools and teachers as well as families. The impacts transmitted by the Covid-19 period still include the education system, especially the boundaries of the task given by the teacher at school and more concerned more about the impact that has inhabit the activity of student life primarily in real life. As the children has to get up again, bath, dressed uniform and all sorts of completeness of attributes, which have been abandoned by students. To continue education that has been in the form of online, especially in the practices of *mahdah* worship, the role of a school-based provision should find balanced and interbusted methods. In order to remain positive things and add psychomotor knowledge.

With the change of emergency curriculum, of course, challenges and school barriers for Islamic-based forms of education, especially in the city of Medan where the agency uses a double curriculum that is the national curriculum and the madrasah curriculum. As for other

challenges are the challenge of the utilization of technology in school learning and school challenges to radical flows found in the content in social media. The Islamic-based formal school education barrier is to maintain school efforts to maintain the disabilities between schools and foundations and complicated administration of government and urgent time in answering government demands. To answer the challenges and obstacles, the importance of Islamic-based education schools to build a better system in terms of science development by adding an extra curricular to practice taught materials, as well as in terms of school infrastructure facilities in the form of internet network systems and accompanying software.

In addition to the challenges and obstacles faced in the new era, there is an opportunity for Islamic-based formal education schools improve the quality of school education by applying telecommunication and information technology, able to establish relationships in the form of cooperation/partnering between

educational institutions, and also facilitate to market education services and graduates to fellow partners or to social media users.

Schools and Madrasas are respectively under the auspices of the Ministry of Education, Culture, Research and Technology and the ministry of religion. The two ministries in the field of education, starting from kindergarten to tertiary level, have their own curricula and policies. There are no differences and gaps that occur between the two ministries because both are under the auspices of the policy based on the Law on the Indonesian National Education System.

Research Objectives

Formal education, starting from kindergarten to tertiary institutions, has undergone changes that greatly affect the existing education system in Indonesia. Among other things, the learning process does not use class, continuous face-to-face and finally the curriculum that has been designed and approved by the school cannot be implemented in its entirety. Therefore this study aims to find matters relating to formal Islamic-based schools in the New Era or post Covid-19 and also the changes that occur in the process of teaching and learning activities, as well as the obstacles and challenges of this process in the post-Covid-19 era.

Research Methodology

Library research is a series of studies related to library data collection methods, research whose research objects are explored through various library information (books, encyclopedias, scientific journals, newspapers, magazines, and documents) (Sukmadinata, 2009). Literary research or literature review is research that examines or critically examines knowledge, ideas, or findings contained in academic-oriented literary works.

The process carried out for this research is to use library research, namely by using library data collection methods related to curriculum data, school data and teaching and learning process data from various schools in the city of Medan. Then the data and information obtained from various sources such as news from social media and print media are analyzed and summarized to dig deeper into matters relating to the state of the post-covid-19 teaching and learning process.

Verify this research document to find matters related to Islamic-based formal schools in the New Era or post-Covid-19 and also the changes that have occurred in the process of teaching and learning activities, as well as the obstacles and challenges. this process in the post-Covid-19 period. Covid-19.

Results

Number of Islamic Formal Education Schools in Medan City Based on school data on the website of the kemenag.go.id on April 2021 and website Kemendikbud.go.id on 2023 was found there are 2932 formal school education for basic education and secondary education scattered at 21 districts in Medan City. This is illustrated in the following table.

Table 1 Formal Education School in Medan City

No	Kecamatan	TK		SD				SMP		SMA				Jumlah
		TK ISLAM	TK	RA	SDIT	SD	MI	SMP IT	SMP	MTs	SMA IT	SMA	MA	
1	Medan Amplas	12	24	21	11	28	5	6	12	6	7	11	6	149
2	Medan Area	7	19	14	11	32	1	8	9	7	4	14	4	130
3	Medan Barat	3	18	7	6	24	1	0	13	1	0	13	0	86
4	Medan Baru	3	18	0	4	23	0	2	12	3	3	8	0	76
5	Medan Deli	13	36	19	10	47	4	6	20	5	1	6	1	168
6	Medan Denai	14	35	43	20	57	10	7	16	5	1	18	1	227
7	Medan Helvetia	9	45	19	11	45	1	7	22	4	7	29	0	199
8	Medan Johor	11	29	19	15	38	3	8	18	5	8	21	4	179
9	Medan Kota	9	20	6	3	35	3	4	22	4	5	28	2	141
10	Medan Kota Belawan	6	19	8	8	35	3	3	9	2	1	5	0	99
11	Medan Labuhan	13	47	15	13	41	7	5	14	7	1	12	3	178
12	Medan Maimun	1	18	4	4	20	0	2	10	1	3	3	0	66
13	Medan Marelan	21	25	40	17	42	19	8	16	11	1	20	0	220
14	Medan Perjuangan	9	23	6	12	24	2	5	11	3	2	14	0	111
15	Medan Petisah	4	20	2	2	12	2	2	14	2	3	15	2	80
16	Medan Polonia	5	15	13	3	14	4	2	9	1	0	11	0	77
17	Medan Selayang	14	27	5	8	23	2	4	15	0	4	15	0	117
18	Medan Sunggal	8	33	16	12	40	5	7	16	7	5	20	3	172
19	Medan Tembung	11	22	15	15	29	12	6	20	9	2	23	4	168
20	Medan Timur	7	22	11	7	39	3	4	17	7	2	26	2	147
21	Medan Tuntungan	6	46	6	5	37	3	1	16	4	0	17	1	142
	Jumlah	186	561	289	197	685	90	97	311	94	60	329	33	2932
	Jumlah Sekolah Berbasis Islam	1046												
	Jumlah Sekolah Umum	1886												

Based on Table 1 above, obtained an Islamic-based formal school in Medan City is 1046 schools (540 integrated Islamic schools and 506 Madrasah schools). When compared with the

public school, amounted to 1886, Islamic-based schools do not lose. This shows the development of Islamic-based schools well received in Medan City.

The change of community mindset that began to conduct on the Islamic-based formal education schools certainly not separated from the role or effort of the schools always improve its quality from the money. Both in terms of science and means of infrastructure and infrastructure.

The development of the curriculum for Integrated Islamic Schools leads to complete and qualified Islamic education is a precise and effective solution to improve the school's quality. The curriculum is poured in the form of subjects like the Qur'an (Tahsin and Tahfiz), as well as Arabic. The subjects that include Islamic disbursement include the material of the Qur'an, Al-Hadith, Aqidah Moral, Fiqih and the history of Islamic culture. As for the level of madrasah Ibtidaiyah, Tsanawiyah and Aliyah the curriculum of the eye of the Qur'an, Al Hadith, Aqidah, Moral, Fiqih and the history of Islamic culture.

Therefore the Integrated Islamic Schools is a superior school that blends general lessons and violations, thus demonstrating the characteristics of the school.

Discussion

The presence of the Covid-19 outbreak, greatly affect all aspects of life especially in the field of education. The learning system that is usually implemented in the class turns into learning from home, known as online learning.

Online learning is a process that causes extraordinary potential in the use of unlimited unezamous Internet in various fields, including education field. Without limitations of space and time, educational activities can be done and actively at any time and wherever. Moreover, in New Era today, online learning is an absolute need that must be met by all Indonesian people who can not be preferably. Positive impacts or opportunities that appear in the learning process of the online system include:

1. Each educator and learners can master the technology. Learning Systems force forced every teacher and students must learn to use gadgets and laptops/computers and other media to perform learning-teaching processes. This educational reform can also last more.
2. Materials are accessible by the students without the limit of space and time.
3. Teachers should be more creative to design learning methods using features or pictures in online media so students are interested in and enjoying the following processes, without having to be tired of despite learning from home.
4. Safe from the dangers of the Corona virus, because by learning through the online system of students still maintain social and physical diskenancing and this way can help the government in breaking the chain of the Covid-19 spread. Given the student behavior, especially in the basic education, difficult to keep the distance and off the control when they get along with friends.
5. Teachers and students can do the learning system or do the task relaxing, can listen to music, ngemil or tarnay and the students are not afraid of angry teachers if do wrong as in normal learning with face to face directly,
6. The emergence of many online learning apps. The application is available for free and paid. This makes the opportunity to learn for the discorder.

Some of the negative or impact of learning outline mode in the learning process take place so as to make a challenge for the educators, students and parents. The weakness is:

1. Older or stiguled teachers use technology resulting in learning via online to be less maximal.
2. Learning material is not complete due to activity engaging teaching process that is ineffective with the face system to face face to face. Students have limitations asking materials that are not understood and sometimes teachers explain material only through writing so that the feedback minimal from students and drained power and time typing material.
3. Student limitations in having HP Android and difficult internet networks on access so that the author still uses offline learning mode for students who do not have handphoned android and difficult to access the Internet.
4. Duty that accumulate. The online learning system, can not predict the number of perestreadidic present at such a face-to-face class, so every teacher delivers tasks at each meeting to be proof that the

student is present in its class and the teacher is difficult to control the activity of students in working on the task that is given, so sometimes the rarely sends his employer return. The number of tasks granted by the teacher so that the bias makes the disciple feel stressed and saturated.

5. The teacher provides the task only online, so that communication occurs just one way. It is difficult to consult a teacher, especially lessons that are considered to be explanatory like English lessons, mathematics, and so on.

6. The parent admitted difficulties to accompany the child in learning. On the other hand, parents are there is a work to do and resolved. However, they also have responsibility to oversee their child during the online.

Summary of research results

The change of Islamic-based formal education school education system in the Covid-19 course of course has new opportunities and challenges for schools in the New Era period of post covid-19 such as online learning the more utilizing technology. For formal education schools

based Islam so the technology is but something to be something the usual in the doing learning tasks, in addition to the changes bringing toward positive in this technology can be a new learning mode for schools in this new era period.

Recommendations

Islamic-based formal education is becoming increasingly important in today's new era, where the challenges of temptation and modern technology require students to have strong character and good moral values. The methods used such as challenging and enticing, which is called a hybrid system, are a combination that is suitable for the conditions and situations in this new era. However, a continuous balance must be anticipated with a solid system that is pro

Educational Therefore, as a recommendation to the government of the Republic of Indonesia, the national education system that was used before post-Covid-19 must be revised according to the circumstances in this new era.

References

- Data Pokok Pendidikan Direktorat Jenderal Pendidikan Anak Usia Dini, Pendidikan Dasar dan Pendidikan Menengah Kementerian Pendidikan, Kebudayaan,
- Depdiknas. (2003). Undang-undang RI No.20 tahun 2003 tentang Sistem Pendidikan Nasional Fatkhayah, Farida.
- (2019). Implementasi Kurikulum Pendidikan Agama Islam Dalam Aspek Tujuan dan Konten di MI.
- Riset dan Teknologi. 2023. Data Sekolah Kota Medan, available from : <https://dapo.kemdikbud.go.id/sp/2/076000> accessed on 23th March 2023.

- Kementerian Agama Kota Medan. (2021). Data Madrasah pada laman https://medankota.kementerianagama.go.id/?page_id=1931 diakses pada hari Kamis, 23 Maret 2023.
- Kementerian Agama RI, PMA Nomor 90 Tahun 2013 Tentang Penyelenggaraan Pendidikan Madrasah, (Jakarta: Kementerian Agama RI, 2013).
- Muhammadiyah Karanganyar Jawa Tengah dan SDIT Salman Al Farisi 2. (Thesis, Universitas Islam Indonesia).
- Nizar, M. (2020). *Inovasi Pendidikan Sekolah Islam Terpadu Dan Implikasinya Pada Sekolah Formal* E-JOURNAL STIT LINGGA.
- Noor, Hasni. (2022). Aktualisasi Pendidikan Agama Islam Multikultural dan Sains di Sekolah/Madrasah. Banjarmasin : CV. Elpublisher.
- P Febriani, Rizka. (2017). Sekolah Islam Terpadu : Tantangan Bagi Pendidikan Multikultural Indonesia (Studi Kasus : SMP Al Irsyad Al Islamiyyah, Empang, Bogor). (Thesis, Universitas Negeri Jakarta).
- Sukmadinata, Nana Syaodih. (2009). Metode Penelitian Pendidikan. Bandung : Remaja Rosdakarya.
- Taofik, Ahmad. (2020). *Lembaga Pendidikan Islam di Indonesia* Journal of Adult and Community Education. 2(2).

The Role of Al-Quran In Islamic Education In Indonesia

Siamir Marulafau, M Hum*

*Ph.D., Lecturer in Vocational College of University of Sumatera Utara, Medan-Indonesia

*Corresponding author, e-mail: penyairdcm2@gmail.com

(Received: May 1, 2023; Revised: June 7, 2023; Accepted: June 30, 2023)

Abstract

This paper entitled "The Role of Al Qur'an in Islamic Education in Indonesia". Al Qur'an is a holy book for Islam to be applied in Islamic communities. Al Qur'an is an important document given to Prophet Muhammad to provide the way of finding the truth in the lives of Islam and to avoid man from doing bad deeds in order to enter the right way like heaven as well. Besides, It is also considered as a message to do the command of Allah and avoid all prohibition as being written in Al Qur'an and the history of the world as well as Prophets conveyed. The method used in case of searching the fact in social communities in Indonesia is qualitative method. By using this method, the research can be described how Al Qur'an be studied and read as a guide line by social communities as the findings of the research conducted. This research is later expected to be a sample in running the life, especially for Islam and others who may concern with how significance of Al Qur'an be applied in social communities in Indonesia.

Keywords: important, discussed, communities, guide line, applied

Introduction

Al-Quran is a holy book which was given to Prophet Muhammad as a guide to find out the truth in the lives of human beings living in the universe. It is not merely considered as a guide to replace man coming into heaven but also to avoid man coming into hell as what Allah SWT says in Al-Quran: Annisa 13 &14.

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ

No wonder if all Islam who believe in God and follow prophet Muhammad s.a.w. always obey the rule of Islam found in Al-Quran such as to conduct praying 5 times in a day and avoid doing bad deeds which are not allowed in Islamic religion. Besides, those which indicate history of the prophets' life and past event in the past will be the proof to improve the belief of God's existence in terms of believing by all Islamic education in Indonesia. One thing why i become interested to conduct this research is that Al-Quran is a complete holy

book, which give a guide line to Islam so as to make the lives be saved being living in the world up to the end of the world. Therefore, this research will invite to come to a problem that should be solved if Al-Quran has important roles in Islamic education in Indonesia? Or Is Al-Quran considered as true guide lines in Islamic education in Indonesia

Research Objective

The objective research done in this research is firstly to find out the important roles of Al-Quran in Islamic education in Indonesia, and the second is to find out the truth of Al Quran as the guide lines in Islamic education in Indonesia.

Research Methodology

As what has been discussed to write this scientific research that the writer tends to use descriptive qualitative method mention in abstract. He believes that this method will be able to describe the problems being discussed, especially in describing the problems related to the analysis dealing with collecting data from the library and other data which be accumulated through internet so as to make the scientific writing be more accurate and complete. Every writing has the main aim to fulfill the real goal because the scientific writing should be published. More or least, it should be read in order to know what it is. The most important thing to this scientific writing is to give a reference to the Islamic education in Indonesia so that they can broaden their knowledge in the problem of knowing, reading and memorizing Al-Quran in daily life.

Results

By conducting the research of finding out the role of Al-Quran in Islamic education in Indonesia seem to be positive as a guide line for students in religious schools so as to improve the way of life and behavior in all aspects of command of Allah SWT like to conduct good deeds and avoid bad deeds. Meanwhile the bad deeds are not allowed in the lives of Islam and Islamic educational students in Indonesia since Al-Quran is a source of law in all aspects of human life.

Discussion

Why is Al-Quran?

In today's time, there are so many Islamic educations regarding that Al-Quran is only a common book which has no significant message given to Prophet Muhammad. This may be one of the reasons why is Al-Quran to be source research being discussed in case of its important roles in human life and Islamic education as well. While other Islamic educations are presumably regarding that Al- Quran is really a holy book that should be respected, read and kept in mind and heart by those who have strong belief in Islam. Al-

Quran is really be a complete holly book consists of 30 Zus, 114 Surah, 6.666 sentences and 22.222 words be given to Prophet Muhammad during the fasting month as has mentioned in Al-Quran, Al- Baqarah, 185.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

These above sentences found in Al-Quran indicates that Quran is really a guide line for all human beings in all over the world since it was given to Prophet Muhammad SAW, so as to be applied in daily life. God Allah) exactly gives an instruction that man should do what has been commanded through the voice of Al-Quran in order that the life of man living in the world will be in peace since the recent life up to the death. This assumption can be found in Surah Al-Isra, 9:

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

As a matter of fact, many Islamic schools and universities in Indonesia applied Al-Quran in daily life. The instructors of the the Islamic Schools and Institutions ask students to recite and memorize Al-Quran by their own specific techniques. Once in a year the candidates of Hafiz and Hafizoh of Al- Quran join Al-Quran competition and reciting Al-Quran in the forum of MTQ Competition.

In this research, the roles of Al-Quran are emphasized as the source of science that applied in the life of Islamic education. Indonesia is a country, who dominantly consists of many Islam and established the Islamic Center and religious schools surely use Al-Quran as a source of science. Those who are involved in studying Al-Quran in Islamic education in Indonesia, the roles of Al-Quran seem to be found and applied there such as to be a code of human behavior completely because Islam in Indonesia needs education and science of Al-Quran. Besides regarding as, a guide line to find out the truth and differentiate the good and bad, Al –Quran can be functioned as a source of applying advice and moral lessons in order Islam may not be in the wrong way to run the lives being living in the world. That's why, Allah SWT says in Surah Al-Imran, 104:

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

In fact, the above sentence of Al-Quran is surely to give advice and reminding to one with another and remind Islam in order that they should follow the concept of Al-Quran so as to avoid man from the bad deeds and come into the heaven. Therefore, Al–Quran is very essential for the life of Islam, especially for Islamic education in Indonesia. Al-Quran also plays an important role to keep a strong belief of Islam towards Allah SWT and to find out the truth as what has been mentioned in Al-Baqarah, 2:

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

Summary of research results

Having analyzed the topic being discussed, it is concluded that Al-Quran is really has important roles and brings the truth in human life of Islam, especially in Islamic education in Indonesia. It is also very significant for Islam to make strong belief based on Al-Quran itself.

Recommendations

The recommendations be given to this above topic being written mainly : Those who believe in the existence of Al-Quran given to prophet Muhammad s.a.w. , should have to keep in their heart and apply it to the daily life and to read and memorize it as well. It is because Al Quran is a holy books that should be applied in Islamic Education in Indonesia. By reading Al-Quran, he readers will be given a glory and a strong belief by Allah SWT as has been mentioned in Surah Al- Anfal: 2.

References

- H.Muhammad Yunus. (2006). Tafsir Qur'an Karim. PT.MY.Wadzuryah.
- Ibnu Qayyim Al-Jauziydh. (2006). Qadla dan Qadar. Ulasan Tuntas masalah takdir.Pustaka Azam.
- Idrus H. Alkaf. (2018). Ihtisar hadis Shahih muslim. CV Karya Utama, Surabaya.
- Imam Al-Ghazali. (2001). Mutiara Ihya' Ulumuddin, Mizan, Band.
- Marulafau, siamir. (2018). Taqwa kepada Allah. Yayasan Al Hayat.Medan.
- Merdeka.com. (2023). KLY KapanLagi Youniverse. Retrieved from : <https://www.merdeka.com/sumut/7-fungsi-al-quran-bagi-umat-manusia-beri-petunjuk-kehidupan-klm.html>.

KH.Muhammad Thahir Imam Lapeo Cleric and fighter

Nuhung.M.A.,Ph.D*

*Ph.D., Lecturer in Fakultas Ilmu Budaya, Universitas Sumatera Utara

*Corresponding author, e-mail: nuhung@usu.ac.id

(Received: May 1, 2023; Revised: June 7, 2023; Accepted: June 30, 2023)

Abstract

Kh.Muhammad Thahir Imam Lapeo is known as a waliyullah Sufi and a pious prophet of Islam who has totally changed his entire life for science and the people. He is known not only for his depth of knowledge and high human spirit but also because society has gained from his presence and even what he has now left behind. The lineage of Imam Lapeo, Imam Laveo was born with the name Junaihin Namli. However, on the advice of Habib Sheikh Al-Allama, Al-Habib Alwi Bin Abdullah Bin Sahlal Jumallullail. Junaihi Namli's name was changed to Muhammad Tahir. He was born in Pambusuang in 1839, but there are also a number of sources that he is born in 1838 from the couple Muhammad (Kanne Caca) and Ikaji. (Siti Rajial). His father was known as a memorizer of the Quran and worked as a teacher. farmers and fishermen. If drawn from his father's lineage, Imam Lapeo is guru ga'de or Abdul Al-Adi, guru ga'de himself is known as one of the propagators of Islam at the end of the 17th century. Meanwhile, if drawn from his mother's line, Imam Lapeo is of noble descent from Mara'dia Tietie's ancestors were To Malindo in Lita'na. Furthermore, the activities of Imam Lapeo are not limited to Laveo and its surroundings. He also wandered north of the land of Mandar. One of them is in Mamuju and Tappalang. His activity of teaching Islam in the community caused Mara'dia Tappalang to accept and appoint him as Mara'dia syara' Tappalan or kadi tappalang. Making Imam Lapeo carry out two roles at the same time as an Imam in Lapao and a Kadi in Tappalang at same time. During his preaching, Imam Lapeo always tried to help people who were in trouble, he several times went into debt to give Eat other people who are starving. Once upon a time, during the famine season, almost the entire community of Lapeo had difficulty getting food. Imam Lapeo then buys rice by borrowing from a rice trader who comes to Lapeos to distribute it to the community. Not long after that the merchant came to collect it and then Imam Lapeo paid him his own gold metal.

Keywords : History, Culture, Religion

Introduction

Kh.Muhammad Thahir Imam Lapeo is known as a waliyullah Sufi and a pious prophet of Islam who has totally given his entire life to knowledge and the people. Aboebakar Atjeh, haji (1966), shows high social values. He is known not only for his depth of knowledge and high human spirit but also because society has gained from his presence and even what he has now left behind.

The lineage of Imam Lapeo, Imam Laveo was born with the name Junaihin Namli. However, on the advice of Habib Syech Al-Allama, Al-Habib Alwi Bin Abdullah Bin Sahlal Jumallullail. Junaihi Namli's name was changed to Muhammad Tahir. He was born in Pambusuang in 1839, but there are also a number of sources that he is born in 1838 from the couple Muhammad (Kanne Caca) and Ikaji. (Siti Rajial). His father was known as a memorizer of the Quran and worked as a farmer and fisherman. If drawn from his father's lineage, Imam Lapeo is guru ga'de or Abdul Al-Adi, guru ga'de himself is known as one of the propagators of Islam at the end of the 17th century. Meanwhile, if drawn from his mother's line, Imam Lapeo is of noble descent from Mara'dia Tietie's ancestors were To Malindo in Lita'na.

Muhammad Thahir is called the lapeo priest because he was the one who founded the nuruttaubah mosque in Lapeo and at the same time became the first imam in the mosque he founded. During his lifetime, priest lapeo had another nickname attached to him. Specifically, he gave the title of priest because he lived in Lapeo Village, Campalagian District, Polewali Mandar Regency, West Sulawesi, making the Lapeu area one of the focus areas of his indictments.

According to several testimonies, a number of fishermen and sailors in the sea where Imam Lapeo fell, there were never large stones. Imam lapeo is known as kande kande annanguru in his religious knowledge. Besides that, his grandson often agreed that Kanne Ambo Kaket Istanbul was called Kanne because he had studied in Turkey. Since childhood, Imam Lapeo was raised in a thick religious education. Endang Saifuddin (1979) states strong religious values. He was raised by Muhammad Abdul Karim's father. Grandfather, both of whom memorized the Qur'an, Abdul Karim, grandfather of Imam Lapeo, his father's father or who was nicknamed Kanne Nugo or also Kanne who was blind, though he was blind. In the circle where Imam Lapeo lived when he was a child, he participated in a traditional healer.

Research Objective

1. To identify the struggle of KH Muhammad Tahir Imam Lapeo
2. To analyze the struggle of KH.Muhammad Tahir Imam Lapeo
3. To examine the interests of the struggle of KH. Muhammad Tahir Imam Lapeo

Research Methodology

To strengthen this writing, researchers use several methods to produce good writing. This research was carried out through two data collection approaches and data analysis approaches. To strengthen the evidence in writing this article, the first source is original sources such as official documents, individual letters, minutes of deliberations, pictures or their experiences. In order to strengthen this research, it is necessary to analyze the

contents of official letters, minutes of deliberations, documents and agreements, resolutions and memorandums related to da'wah and tarbiyah efforts advocated by scholars. All these documents have helped researchers complete this research.

In addition to the first source, the researcher endeavors to strengthen the investigator by conducting research on the second sources in the form of historical research that has been carried out by previous reviewers. The facts of the newspapers and the second source are very important to produce a good historical writing that is acceptable to the public. Therefore, researchers have conducted research on official and unofficial documents.

Results

Mujahid of Science

This learning process occurred because since the 17th century, with the presence of gade teachers, education in reading and reciting the Qur'an was actively carried out in the Pangbusuang environment. Finally, at the age of 14, Imam Lapeo had completed the Quran well. Between the ages of 16 and 17, the lapeo priest then chose to migrate and deepen his religious knowledge. The overseas area he traced was Pare-pare, South Sulawesi, then when he was 18 to 20 years old, Imam Lapeo headed for the island of Salemo, Pangkep, South Sulawesi. He deliberately visited Pare-pare and Salemo because at that time the two regions were good places to study religion. Imam Lapeo's depth of knowledge and understanding of Islam was obtained by continuing to ask for knowledge from one teacher to another to solidify his religious understanding. Imam Lapeo not only lived in Sulawesi, but he visited further regions and countries to seek knowledge. It is recorded that Imam Lapeo came to Padang, West Sumatra, when he was 20 to 21 years old. After staying long enough in Padang, Imam Lapeo returned to continue his journey to study in another place, and when he was 24, Imam Laveo visited the Banteng mosque and met the high priest of the Banteng mosque, but he directed to Sunan Ampel Surabaya, East Java. He also went to the Sunan Ampel mosque and was directly escorted by the High Priest of the Bull mosque. There he returned to study religion and lived in a community in East Java for 7 years. In 1886, when he was 48 years old, Imam Lapeo went to Hajj for the first time. This opportunity for Hajj was used to study knowledge. He then studied with the scholars there such as Sheikh Muhammad Al-Inna. On this occasion he also placed him on a visit to Istanbul Turkey. In fact, he had lived for a long time in Istanbul. This is what made his grandchildren call him Kanne Ambo. From the story of the rantau and the choice of prosecution of knowledge, it shows how much Lapeo's priest was very fond of studying. He always took every available opportunity to continue to gain knowledge. It is recorded that a number of names have taught him. Among others: Muhammad, his father, Abdul Karim, his grandfather, Langgo Pambusuan teachers studied Arabic, teachers at Salemo Pangkep studied morals, professors in Salemo such as Al-Yafii's father, Prof. Al-Yafii studied fighi and teacher interpretations on Madura Island Syech Khalil Bangkalan studied Sufism. Habib Al-Allama Al-Habib Alwi Bin Abdullah Sahl Jamallullail studied Sufism, Sheikh Hasan Attamami taught fighi, Sheikh Muhammad Al-Ibna. Teachers in Padang teach religion and silat, teachers in Malacca and Singapore and other teachers. After returning from Mecca, Imam Lapeo returned to Mandar to continue his preaching activities. In 1892, when he was 53 years old, Imam Lapeo visited Buttu Puaji, Tepu or Puan Lapiun to further expand his

preaching network. And by Habib Syech Al-Allamah Al-Habib Alwi Bin Abdullah Bin Sahl Jamalullail changed the name Nagayya to Siti Rigayya after marriage Imam Lapeo tried to divide his time so that all areas of his field of preaching could be well developed. According to Siti Rugayyah, every day Imam Lapeo divides his time into three places for the evening prayer in Pambusuan, the Isyah prayer at Buttu and the dawn prayers in Lapao. From Siti Rugayyah Imam Lapeo, a number of children were awarded, namely Siti Fatimah Thahir, Siti Hidayah Thahir and KH. by Muhsin Thahir, Hj. Aisyah Thahir, Hj. by Muhsanah Thahir, (annanggurukumah). At the suggestion of community leaders he later married Siti Khadijah, from Siti Khadijah Imam Lapeo was awarded three children, unfortunately two of them died in the age of the children. Only the KH. Najamuddin Thahir as the only child from his marriage to Siti Khadijah. In addition to Siti Rugayyah and Siti Khadijah, Imam Lapeo also married Attariah and Hj. Halifah but from the two of them Imam Lapeo was not blessed with children. In Mamuju, while traveling to strengthen his da'wah, Imam Lapeo also married Siti Hunainiya, whose title is Tala Soppeng Kanna Andi Anteng, who is the niece of Mara'dia, the nobleman of Mamuji. From Siti Hunainiyah Imam Lapeo, he was blessed with a child, namely KH. Abdul Muttalib Thahir, Hj. Asiah Thahir, and Dr Hj. Aminah Thahir and Sabahannur who died when they were young. Finally, Imam Lapeo married Syarifah Hamidah, a woman also from Mamuju. But with him, Imam Lapeo was also not blessed with children. After spending more than 17 years in various regions and overseas areas and pursuing his last knowledge in East Java, Imam Lapeo finally returned home to Mandar with a da'wah group including the Habibs from Ampel. Hamka (1966), stated the memories of the mujahid da'wah life. This group returned to purify Islam in Mandar, which at that time was colored by animist practices.

Imam Lapeo, a fighter and propagator of Islam in West Sulawesi

While inviting the Mandar people to practice worship properly in accordance with Islamic guidance. It should be noted that the Mandar people at that time still had the characteristics of a feudal society and had not been able to break away from their ancestral beliefs, which often contradicted the dictates of the Islamic religion. And in that time frame, crime was plentiful, ranging from gambling, chicken soap, drinking khamar to women still being violent in Lapeo. Even among the perpetrators of this crime are people who also embrace Islam. Making da'wah about Islamic Sharia is increasingly needed in the Mandar community. To facilitate his da'wah in the midst of animist practices and feudal characteristics, the choice of strategy used was to divide the da'wah areas. In particular, Imam Lapeo was assigned to focus his preaching in the areas of Laligo, Buttu and Lapeo.

During preaching, Imam Lapeo not only invited people to worship. But he also went down directly to the community to help those who had needs, helped people who were in trouble and even participated in providing moral support to the fighters. In preaching, Imam Lapeo also did not participate in openly forbidding the public to practice animism. He tried to make a number of socio-cultural habits of the Mandar people which were originally intended to worship gods or other supernatural beings, become mere artistic activities intended as entertainment. This made Imam Lapeo's da'wah more able to be well received by the Mandar people. An example is the custom of riding a dancing horse (saiyyang patridu) which was originally reserved for certain people such as soldiers or war heroes or the royal family. However, Imam Lapeo saiyyang pattudu was then presented as a disarming spirit for the children to learn the Quran and for children to read the Quran reciting

the Quran they were given the privilege of being brought back to their village by riding a sai the pa'tuddu. This shows how Imam Lapeo is very good at reading the customs and socio-cultural dipology and situation of the Mandar people who are also at the same time able to broaden the path of his da'wah.

Imam Lapeo's activities are not limited to Lapeo and its surroundings. He also wandered north of the land of Mandar. One of them is in Mamuju and Tappalang. His activity of teaching Islam in the community caused Mara'dia Tappalang to accept and appoint him as Mara'dia syara' Tappalan or kadi tappalang. Making Imam Lapeo carry out two roles at the same time as an Imam in Lapao and a Kadi in Tappalang at same time. During his preaching, Imam Lapeo always tried to help the people who were in trouble, he several times went into debt to feed other people that were starving. Once upon a time, during the famine season, almost the entire community of Lapeo had difficulty getting food. Imam Lapeo then buys rice by borrowing from a rice trader who comes to Lapeos to distribute it to the community. Not long after that the merchant came to collect it and then Imam Lapeo paid him his own gold metal.

There are many other stories that show the generosity of Imam Lapeo, often when he helps pay someone's debts and then that person becomes his follower. Imam Lapeo is also known for his firm stance. This attitude was seen in an incident when the Japanese army occupied Mandar. At that time all residents were forbidden to turn on the lanterns at night because Dutch soldiers would be seen. But Imam Lapeo refused to carry it out because he needed a lantern for the evening and evening prayers and to give religious lessons at night. Finally, a Japanese envoy came to reproach Imam Lapeo's attitude. However, due to the good diplomatic skills possessed by Imam Lapeo, this Japanese envoy finally gave concessions to Imam Laveo and even helped support the construction of the Lapeo mosque tower.

Imam Lapeo Mujahid in Social Piety

During his life, Imam Lapeo's love for Islam was reflected in his pleasure in building mosques. In its construction, he always involved the local community, this also helped his proximity to the community where Imam Lapeo preached. There is no valid record of the number of mosques constructed by Imam Lapeo, but from various information collected, there are at least 17 mosques built by Imam Laapeo in Mamuju. This number does not include a number of other mosques built in various cities such as Pare-pare, Sidraf, Luwu, Enrekang, Bone and others. The strength of character and good role model of Imam Lapeo is still firmly embedded in the collective memory of the Mandar people. even in Sulawesi, in general, people take many benefits, excelling both in knowledge, advice and good prayers from him, this continues to happen until Imam Lapeo dies. When he was no longer able to move and travel much, it was people who came to his residence in lapeo to study, asking for prayers and blessings so that his affairs would run smoothly to ask for help with various life problems which legitimized this then became a tradition and is still being practiced today.

Hospitality of Priest Lapeo

The story of Imam Lapeo's friendship with the Mandar people is not only about the strength of character and the example and intelligence of Imam lapeo that is embedded in his memory. But various stories that show his sacredness and holiness, among others.

1. Once upon a time, Imam Lapeo was on a sea cruise. Imam Lapeo fell into the deep sea at night, but because the boat he was on was going pretty fast, he could not be helped immediately. But it turned out

that when the boat turned around and headed back to the coordinate point where Imam Lapeo fell and drowned, Imam Laveo was standing straight at that place and appeared to be stepping on a large rock in the middle of the sea, according to the initial ship and a number of previous fishermen there were no rocks around the place.

2. Another sacredness of Imam Lapeo was also shown when he caught fish without a hook. One day, Imam Lapeo sailed to Mamuju and ran out of provisions in the middle of the road, unfortunately at that time there was no fishing line available to use for fishing. he boarded it to go fishing, he threw the rope into the sea for fishing. Not long ago, Imam Lapeo managed to catch one so that it could be eaten by Imam Laveo and all the passengers on the ship.

3. When Imam Lapeo left for Hajj for the first time, his entourage was confronted by a number of people. These people were those who wanted to control Mecca at that time the safety of the entire group was threatened, the guards who were there were killed finally Imam Lapeo came forward armed with a spear, he fought the rifle. Anwar Haryono (1968) states that law and power regulate life on the basis of justice. However, the bullets were unable to injure Imam Lapeo, only his clothes were hit by the bullets. He managed to defeat these obstacles. However, Imam Lapeo did not necessarily kill those entourage who were blocking it.

4. Imam Lapeo is also believed to be able to talk to people who have died, both bodies (corpses) and those who have been buried. Several times people accompanying him on trips saw him talking with the occupants of the graves. For example, a resident of Paccini named I Tani who once accompanied Imam Lapeo on their way to the halwat place on the way across the Imam Laveo cemetery asked the occupants of the grave how they were doing. Two people who were questioned said that they were in a tortured condition there asking for prayer, then the third person replied that it was okay, teacher.

5. Another thing that is well recorded in the memories of the Mandar people is that Imam Lapeo built a mosque and helped people out of economic difficulties, often having to go into debt. Sometimes Imam Lapeo does not have the funds to pay off the debt quickly, so several times there are a number of parties who collect debts from him to repay debts immediately. One of them is H. Hasan, who came from Majene Imam Lapeo to have a forest with him for the building materials that Imam Lapao used to expand the Nuruttaubah mosque in Lapeo. Until the agreed time arrived, Imam Lapeo still had no money, but he still invited his son Muchsin Thahir to go together to Majene and meet H. Hasan asks for an extension of time. On the way they stopped at every mosque they passed for Sunnah prayers, when they stoppé by the Limoro mosque and the flowers they stoppé for a long time. Hasbi Ashshiddiegy (1956), states that Islam regulates all aspects of life. On their way between Lembang-Lembang and Tinambung, they were suddenly detained by a stranger. The man gave the package to pay off his debt to H. by Hasan.

6. Another story of holiness is that he was on Friday prayers in congregation at three places at the same time. This story was discovered when three people came from different places, namely from Tappalan, Bambang Loka, and Mamuju, who saw him praying Friday in congregation at the three on the same day. And there are many more sacred things that show the guardianship of Imam Lapeo which the people of Mandar

and Sulawesi in general continue to tell, some of which can be understood by reason but some are not. This made the people believe that Imam Lapeo was not only a pious Sufi but also a waliyullah.

Death of Imam Lapeo

Imam Lapeo died at the age of 114 years, on Tuesday 17 June 1952 coinciding with 24 Ramadhan 1371 H in a calm state with a smiling and radiant face. From various narratives the night before the next day Imam Lapeo died, the atmosphere was so peaceful and calm without the wind blowing. In the lapeo that night all objects, nature and trees fell down and prostrated as a wide light broke through in the darkness of the day Imam Lapeo breathed his last. Before Imam Lapeo died, he was no longer active in preaching because his physical condition was no more possible. People began to arrive to ask for advice and prayers as well as various household matters. Imam Lapeo later his house was named boyang kaiyyang (big house) right in front of the Nuruttaubah mosque KH. Muh Tahir Imam Lapeo, died during a period of political upheaval and the struggle to defend independence was still ongoing.

Discussion

The text which includes the history of KH. Muhammad Tahir Imam Lapeo contains religious, socio-cultural matters. Based on the statement above, the problem of this study is formulated as follows:

1. More content of Islamic teachings in the history of the struggle of KH. Muhammad Tahir Imam Lapeo.
2. Still not following in the footsteps of KH. Muhammad Tahir Imam Lapeo.
3. KH. Muhammad Tahir Imam Lapeo can be used as an example.

Summary of research results

Kh.Muhammad Thahir Imam Lapeo is known as a waliyullah Sufi and a pious prophet of Islam who has totally changed his entire life for knowledge and the people. He is known not only for his depth of knowledge and high human spirit but also because society has gained from his presence and even what he has now left behind. The lineage of Imam Lapeo, Imam Laveo was born with the name Junaihin Namli. However, on the advice of Habib Sheikh Al-Allama, Al-Habib Alwi Bin Abdullah Bin Sahlal Jumallullail. Junaihi Namli's name was changed to Muhammad Tahir. He was born in Pambusuang in 1839, but there are also a number of sources that he is born in 1838 from the couple Muhammad. (Kanne Caca) and Ikaji (Siti Rajial). His father was known as a memorizer of the Quran and worked as a farmer and fisherman. If drawn from his father's lineage, Imam Lapeo is guru ga'de or Abdul Al-Adi, guru ga'de himself is known as one of the propagators of Islam at the end of the 17th century. During his preaching, Imam Lapeo not only invited people to worship. But he also went down directly to the community to help those who had needs, helped people who were in trouble and even participated in providing moral support to the fighters. In preaching, Imam Lapeo also did not participate in openly forbidding the public to practice animism. He tried to make a number of socio-cultural customs of the Mandar people which were originally intended to worship gods or other supernatural beings to be just as an artistic activity intended as entertainment. This made Imam Lapeo's da'wah more able to be well received by the Mandar people. An example is the custom of riding a dancing horse (saiyyang patridu) which was originally

reserved for certain people such as soldiers or war heroes or the royal family. However, Imam Lapeo saiyang pattudu was then presented as a disarming spirit for the children to learn the Quran and for children to read the Quran reciting the Qur'an they were given the privilege of being brought back to their village by riding a Saiyang pa'tuddu. This shows how Imam Lapeo is very good at reading the customs and socio-cultural dipology and situation of the Mandar people who are also at the same time able to broaden the path of his da'wah. Another thing that is well recorded in the memories of the Mandar people is that Imam Lapeo built a mosque and helped the community out of economic difficulties, often having to go into debt. Sometimes Imam Lapeo does not have the funds to pay off the debt quickly, so several times there are a number of parties who collect debts from him to repay debts immediately. One of them is H. Hasan, who came from Majene Imam Lapeo to have a forest with him for the building materials that Imam Lapao used to expand the Nuruttaubah mosque in Lapa. Until the agreed time arrived, Imam Lapeo still had no money, but he still invited his son Muchsin Thahir to go together to Majene and meet H. Hasan asks for an extension of time. On the way they stopped at every mosque they passed for Sunnah prayers. When they stop at the limboro mosque and their flowers they stop for quite a while. On their way between Lembang-Lembang and Tinambung, they were suddenly detained by a stranger. The man gave the package to pay off his debt to H. by Hasan. Another story of holiness is that he was on Friday prayers in congregation in three places at the same time. This story was discovered when three people came from different places, namely from Tappalan, Bambang Loka, and Mamuju, who saw him praying Friday in congregation at the three on the same day. And there are many more sacred things that show the guardianship of Imam Lapeo which the people of Mandar and Sulawesi in general continue to tell, some of which can be understood by reason but some are not. This made the people believe that Imam Lapeo was not only a pious Sufi but also a waliyullah.

Recommendations

The struggle of KH.Muhammad Tahir Imam Lapeo to be our washing son in the future. He is a very extraordinary person. He studied Islam in various parts of Indonesia as well as in Arab countries such as Turkey and Saudi Arabia. With the experience of studying Islam, Allah SWT gives karomah. He used the knowledge of karomah which he possessed to defend and defend Indonesia's independence from foreign colonialism. We hope that this study will continue in the future.

References

- Aboebakar Atjeh, Hajj (1966), Introduction to Tarekat Science, Ramadhani.
 Ad'han, Syamsulrijal, 2004, Research for the Ada'ta Newspaper, Guidelines.
 Baso, Ahmad, 2006, Pos-Colonial Islam book draf.
 Endang Saifuddin Ansari (1969), Basic Thoughts About Islam. and Bandung.
 Gazalba, Sidi (1967), Islam, Integration of knowledge and culture, Jakarta.
 Hamka (Hajji Abdul Malik Karim Amrullah) (1966), Memories of Life, Kuala Lumpur, Malaysia.

Haryono, Anwar (1968), Islamic law, breadth and fairness. from Jakarta.

Hasbi Ashshiddiegy, T.M (1956), Al-Islam, Jakarta.

Hamka (1950) by My Father from Jakarta.

[https to www.lontar.id](https://www.lontar.id),15 Feb 2019- Soal nama Lapeo, K.H. Muhammad Tahir yang diberi nama Imam Lapeo. karena beliau lah yang mendirikan mesjid di Daerah Lapeo.

**Faculty of education
Yala Rajabhat University**

**133 Thetsaban 3 Road, Tambol Sateng, Amphoe Mueang,
Yala Province 95000 Thailand
Telephone +66 0 7329 9626 , +66 0 7329 9627**